

Regeringens proposition

1979/80: 25

med förslag till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80;

beslutad den 1 november 1979.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd och de ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

INGEMAR MUNDEBO

JAN-ERIK WIKSTRÖM

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m. m. på tilläggsbudget I till statsbudgeten för innevarande budgetår.

De anslag som begärs uppgår till ca 1 239 milj. kr., varav drygt 625 milj. kr. på driftbudgeten och ca 613 milj. kr. på kapitalbudgeten. De största anslagen på driftbudgeten föreslås gå till vissa energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m. samt FN-styrkors verksamhet utomlands. De största anslagen på kapitalbudgeten avser anskaffning av ny tågfarja samt särskilda investeringar i järnvägsanläggningar i Norrbottens län.

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Närvarande: statsrådet Mundebo, ordförande, och statsråden Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Adelson

Föredragande: statsråden Mundebo, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Burenstam Linder, Wirtén, Holm, Adelson

Proposition med förslag om tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80

Statsråden föredrar förslag till riksdagen i frågor angående anslag m. m. på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Mundebo anför: I prop. 1979/80: 13 har regeringen föreslagit att 138 milj. kr. anvisas för lån till Volvo Flygmotor AB. I prop. 1979/80: 3 har regeringen föreslagit att 50 milj. kr. anvisas för lån till ett av Bofors helägt smidesbolag. I prop. 1979/80: 18 har regeringen föreslagit att 41,6 milj. kr. anvisas för medelstillskott till Studsvik energiteknik AB, m. m. Vidare har regeringen föreslagit att 6 milj. kr. anvisas till AB Asea-Atoms verksamhet. I prop. 1979/80: 37 har regeringen föreslagit att 35 milj. kr. anvisas till läkarutbildning vid kommunala undervisningssjukhus, m. m. Regeringen har i prop. 1979/80: 41 föreslagit att 25 milj. kr. anvisas som statskredit till Turkiet. De ytterligare medelsbehov som nu kan överblickas bör sammanfattas i en gemensam proposition angående utgifter på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80. Skulle anslagsframställningar därutöver på tilläggsbudget för innevarande budgetår visa sig ofrånkomliga bör dessa föreläggas riksdagen vid en senare tidpunkt.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att besluta om anslag m. m. på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena har anfört för den åtgärd eller det ändamål som föredragandena har hemställt om.

Regeringen förordnar att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen som bilagor 1–13.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Wikström

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser justitiedepartementets verksamhetsområde

---

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[1] **1. Polishus m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten anvisats ett investeringsanslag av 10,4 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en behållning av ca 107 milj. kr. under anslaget.

Från anslaget bestrids utgifter för investeringar i byggnader för i första hand polisen samt kostnader för inlösen av polishus som har uppförts efter kommunala eller enskilda åtaganden.

Medelsförbrukningen under anslaget för redan beslutade byggprojekt har för budgetåret 1979/80 beräknats till 135 milj. kr. Tillgängligt på anslaget finns avrundat 117,5 milj. kr. varför ett tilläggsanslag på avrundat 17,5 milj. kr. erfordras.

Med hänvisning till vad jag har redovisat i det föregående förordar jag att 17,5 milj. kr. utöver tidigare anvisat belopp anvisas på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Polishus m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 17 500 000 kr.

[2] **3. Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 20 milj. kr. Behållningen under anslaget var vid ingången av budgetåret ca 10,3 milj. kr.

Från anslaget bestrids utgifter för större byggnadsföretag inom kriminalvården.

I beslut den 12 oktober 1978 uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen

att i samråd med kriminalvårdsstyrelsen projektera en lokalanstalt för 30 intagna i Umeå. Byggnadsstyrelsen redovisade i maj 1979 systemhandlingar för nybyggnaden och hemställde om uppdrag att utföra arbetena inom en kostnadsram av 21,5 milj. kr. i prisläget den 1 april 1979. I avvaktan på att objektet skulle kunna anmälas för riksdagen uppdrog regeringen i beslut den 5 juli 1979 åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 4,5 milj. kr. utföra vissa förberedande arbeten för nybyggnaden. Kostnaderna för arbetena skulle förskottsvis belasta den i investeringsplanen under investeringsanslaget Byggnadsarbeten för statlig förvaltning uppförda kostnadsramen Diverse objekt (jfr prop. 1975: 1 bil. 9 s. 143, FiU 1975: 2, rskr 1975: 64).

Jag förordar att en lokalanstalt i Umeå får utföras inom en kostnadsram av 21,5 milj. kr. enligt följande investeringsplan.

Investeringsplan (1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram 79-04-01	Medelsförbrukning		Bygg- start år-mån	Färdig- ställande år-mån
		Faktisk t. o. m. 79-06-30	Beräknad för 79/80 80/81		
Umeå (lokanstalt)	21 500	1 208	9 000 9 000	79-09	81-03

För vissa objekt som upptagits i gällande investeringsplan kommer medelsförbrukningen under innevarande budgetår att bli större än som beräknades i statsbudgeten. Jag beräknar den sammanlagda medelsförbrukningen – inkl. utgifterna för den föreslagna lokalanstalten i Umeå – till ca 51,5 milj. kr. Behovet av ytterligare medel under innevarande budgetår uppgår alltså till 21 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om utförande av en lokalanstalt i Umeå inom den kostnadsram som jag har förordat i det föregående,
2. till *Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 21 000 000 kr.

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Burenstam Linder

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser försvarsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

FJÄRDE HUVUDTITELN

H. Övrig verksamhet

[1] **H 9. FN-styrkors verksamhet utomlands.** Medel för en svensk militär styrka i FN-tjänst anvisades första gången på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1956/57 (prop. 1956: 198, SU 1956: 179, rskr 1956: 539). Därefter har årligen ytterligare medel anvisats för svenska FN-styrkors verksamhet.

Medel för de årliga utgifterna inom Sverige för att rekrytera, utbilda och organisera den svenska beredskapsstyrkan m. m. anvisas sedan budgetåret 1965/66 under förslagsanslaget Beredskapsstyrka för FN-tjänst. Medel för FN-styrkornas verksamhet utom Sverige och för viss personal vid Sveriges ständiga representation i FN samt – fr. o. m. den 1 juli 1967 – för observatörer i FN-tjänst anvisades budgetåren 1965/66–1971/72 under reservationsanslaget Kostnader för svenska FN-styrkor m. m. Fr. o. m. budgetåret 1972/73 har medel för FN-styrkornas verksamhet utom Sverige anvisats under anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands. Sammanlagt har för svenska FN-styrkors verksamhet hittills anvisats 1 144 265 000 kr. på tilläggsstat och tilläggsbudget. Därav har 75 milj. kr. anvisats för att täcka utgifterna för FN-styrkan på Cypern, FN-styrkan i Mellersta Östern och FN-observatörer under tiden januari–juni 1979 samt för vissa oförutsedda utgifter (prop. 1978/79: 125 bil. 3, FöU 1978/79: 26, rskr 1978/79: 332).

Del av ifrågavarande kostnader avses bli ersatta av FN. Intill den 1 juli 1979 har från FN influtit 533 509 379 kr. Sveriges fordran hos FN enligt hittills framlagda krav uppgår f. n. till 112 727 381 kr. Ersättningar som

flyter in från FN tillgodoförs statsbudgetens inkomsttitel Övriga diverse inkomster.

FN har inte förlängt mandatet för sin fredsstyrka i Mellersta Östern efter den 24 juli 1979 men har begärt att en svensk FN-styrka på 320 man skall stanna kvar i Mellersta Östern under ytterligare ca sex månader för att underlätta tillbakadragandet av fredsstyrkan.

Genom beslut i augusti 1979 förordnade regeringen att högst 320 man skulle ställas till FN:s förfogande för tjänstgöring i Mellersta Östern under ca sex månader. Utgifterna beräknas till ca 3,1 milj. kr. för månad eller för tiden juli–december 1979 sammanlagt 18,5 milj. kr.

Genom beslut i juli 1979 har tiden för den svenska FN-insatsen på Cypern förlängts t. o. m. den 15 december 1979. Utgifterna beräknas till ca 5,3 milj. kr. för månad eller för tiden juli–december 1979 sammanlagt 31,5 milj. kr.

En allmän medelsreserv av 3 milj. kr. bör beräknas med hänsyn till eftersläpande sjukvårdskostnader för tidigare kontingenter samt vissa utgifter som kan bli nödvändiga vid en avveckling av kontingenterna.

Antalet observatörer i FN-tjänst uppgick den 1 juli 1979 till 42. Medelsbehovet för dessa kan beräknas till 633 000 kr. för månad eller för tiden juli–december 1979 sammanlagt 3,8 milj. kr.

Vid utgången av juni 1979 kvarstod en behållning på ca 454 000 kr. under anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands.

Behovet av ytterligare medel för FN-styrkor i Mellersta Östern och på Cypern och för observatörer uppgår alltså till (18 500 000+31 500 000+3 000 000+3 800 000–454 000) avrundat 56,5 milj. kr. Medlen bör liksom tidigare anvisas utanför utgiftsramen för det militära försvaret.

Med hänsyn till att många osäkra faktorer ligger i anslagsberäkningen kan det bli nödvändigt att även i fortsättningen förskottsvis täcka utgifter för ifrågavarande ändamål från anslaget till oförutsedda utgifter. Dessa utgifter bör slutligt belasta anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands. Frågan om deras täckning bör få tas upp senare.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *FN-styrkors verksamhet utomlands* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 56 500 000 kr.

[2] **H 10. Övervakningskontingenten i Korea.** Efter förslag i prop. 1953: 234 anvisade riksdagen (SU 1953: 196, rskr 1953: 431) på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1953/54 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 5 milj. kr. till svenska övervaknings- och repatrieringskontingenten i Korea.

Den svenska repatrieringskontingenten upplöstes efter slutfört uppdrag den 1 mars 1954. Övervakningskontingentens uppdrag står alltjämt kvar

men personalen har reducerats avsevärt och uppgår nu till sju personer mot omkring 90 personer år 1955.

För övervakningskontingentens fortsatta verksamhet har riksdagen under anslaget Svenska övervakningskontingenten i Korea, fr. o. m. budgetåret 1972/73 benämnt Övervakningskontingenten i Korea, efter förslag av Kungl. Maj:t anvisat sammanlagt 27 620 000 kr. (jfr senast prop. 1978/79: 25 bil. 3, FöU 1978/79: 10, rskr 1978/79: 96). Hittills har alltså anvisats 32 620 000 kr. för ifrågavarande ändamål. De medel som anvisades senast beräknades täcka utgifterna för kontingentens verksamhet t. o. m. juni 1979.

Det kan inte bedömas hur länge övervakningskontingenten i Korea behöver fortsätta sin verksamhet. Medel för verksamheten bör emellertid beräknas för tiden t. o. m. utgången av budgetåret 1979/80. Jag anser att kontingentens personalstyrka även i fortsättningen bör hållas så låg som möjligt.

För den fortsatta verksamheten räknar jag med ett medelsbehov av 137 500 kr. för månad. Vid utgången av budgetåret 1978/79 kvarstod en behållning på ca 246 500 kr. under anslaget. Anslagsbehovet för budgetåret 1979/80 uppgår därför till (1 650 000 - 246 500) avrundat 1,4 milj. kr.

Beräkningen av medelsbehovet för budgetåret 1979/80 måste betraktas som ungefärlig med hänsyn till svårigheterna att beräkna vissa utgiftsposter samt möjligheten av en avveckling av kontingentens verksamhet. Ett eventuellt behov av ytterligare medel får tillgodoses genom anlitande av anslaget till oförutsedda utgifter. Frågan om att täcka utgifter som bestrids på detta sätt bör få tas upp senare.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Övervakningskontingenten i Korea* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

[3] **1. Statens datamaskinfond: Försvarets delfond: Anskaffning av datamaskiner.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisats ett investeringsanslag av 14,8 milj. kr. Under anslaget fanns den 1 juli 1979 en behållning av 3 019 000 kr. För budgetåret 1979/80 har beräknats en medelsförbrukning av 14,8 milj. kr.

I prop. 1978/79: 100 (bil. 7 s.85 och 305) anmälde min företrädare att ett ställningstagande till att anskaffa datamaskinutrustning för försvarets

forskningsanstalt borde anstå till dess att det fanns underlag för anskaffningen.

Regeringen har i juni 1979 bemyndigat statskontoret att ingå avtal om köp av en datamaskin till försvarets forskningsanstalt inom en kostnadsram av 1,5 milj. kr. exkl. mervärdeskatt. Jag förordar att för detta ändamål 1 810 000 kr. (inkl. mervärdeskatt) anvisas på tilläggsbudget för innevarande budgetår. 1,2 milj. kr. av beloppet bör inte belasta utgiftsramen för det militära försvaret.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Statens datamaskinfond: Försvarets delfond: Anskaffning av datamaskiner* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 1 810 000 kr.

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
 PROTOKOLL
 vid regeringssammanträde
 1979-11-01

Föredragande: statsrådet Holm

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser socialdepartementets verksamhetsområde

---

KAPITALBUDGETEN

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[1] **Lån till Lewi Pethrus Stiftelse för filantropisk verksamhet.** Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört på statsbudgeten för budgetåret 1979/80.

Stiftelsen har ansökt om medel för upprustning av stiftelsens fastighet, det s. k. Nalenpalatset i Stockholm. Fastigheten är centrum för stiftelsens riksomfattande verksamhet samt för vård och rehabiliteringsverksamhet i Stockholm.

Föredraganden

Den av stiftelsen bedrivna verksamheten har ur vårdsynpunkt intressanta inslag och utgör ett viktigt tillskott till socialvården och rehabiliteringen av missbrukare. Det s. k. Nalenpalatset används numera som centrum för stiftelsens riksomfattande verksamhet. I fastigheten bedrivs också en omfattande hjälpverksamhet bl. a. för rehabilitering av alkohol- och narkotikaskadade personer. Stiftelsen har år 1978 förvärvat fastigheten för ett belopp av 1 milj. kr. och har påbörjat en omfattande renovering som i en första etapp har kostat ca 3,6 milj. kr. För att bidra till att täcka vissa kostnader för att slutföra upprustningen av fastigheten bör stiftelsen beviljas ett ränte- och amorteringsfritt lån av statsmedel. För ändamålet bör därför anvisas 1 milj. kr. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1979/80.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lån till Lewi Pethrus Stiftelse för filantropisk verksamhet* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Bilaga 4

Utdrag
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Adelson

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

SJÄTTE HUVUDTITELN

B. Vägväsendet

[1] **B 3. Byggande av statliga vägar.** Under rubriken Byggande av statliga vägar har på statsbudgeten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 900 milj. kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Under år 1978 upptäcktes betydande skredrisker vid väg 968 i Alafors, Ale kommun i Älvsborgs län. För att trygga den allmänna vägens fortbestånd infördes hastighetsbegränsning till 30 kilometer per timme. Vidare skedde en uppdämning av Sköldsån. Därigenom kunde på kort sikt jordmassorna stabiliseras och även fyra intilliggande fastigheters säkerhet garanteras. Geotekniska kontrollmätningar av markrörelser har fortlöpande genomförts. Genom regeringens (kommundepartementet) beslut den 15 februari 1979 gavs länsstyrelsen i Älvsborgs län i uppdrag att följa genomförandet av de stabiliseringsåtgärder som planerades av vägförvaltningen i länet. Länsstyrelsen har den 11 september 1979 lämnat delredovisning av uppdraget.

Vägförvaltningen har under sommaren och hösten 1979 genomfört markarbeten intill väg 968 bestående av i huvudsak kulvertering av Sköldsån samt flyttning av massor samt vissa arbeten på berörda fastigheter. Kostnaderna för arbetena har uppgått till ca 2,5 milj. kr. Med hänsyn till att medel för dessa arbeten inte har anvisats tidigare bör de nu tas upp på tilläggsanslag.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggande av statliga vägar* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

[2] **B 6. Bidrag till drift av enskilda vägar m. m.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 198,5 milj. kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Länsstyrelserna i Kalmar, Kristianstads och Malmöhus län har var för sig hemställt om extra medelstillelning för att täcka merkostnaderna för vinterväghållningen på enskilda vägar med statsbidrag. Under den gångna vintern drabbades länen av ett flertal svåra snöoväder som fick till följd att vägarna helt blockerades. Den enskilda väghållningen drabbades av betydande kostnadsökningar i förhållande till normalkostnaden för vinterväghållningen. I Malmöhus län uppgick exempelvis enligt länsstyrelsens redovisning väghållarnas kostnader för vinterväghållningen till i medeltal 5,6 gånger normalkostnaden.

Statens vägverk har granskat framställningarna från länen. Länsstyrelsen i Kristianstads län har ansökt om 1 889 000 kr., vilket utgör 70 % av beräknade kostnader. Länsstyrelsen i Malmöhus län har ansökt om 3 150 000 kr., vilket utgör 85 % av beräknade kostnader. Framställningen från Kalmar län innehåller ansökningar från Mönsterås, Borgholms och Mörbylånga kommuner om största möjliga statsbidrag för att täcka kommunernas kostnader för vinterväghållningen.

Enligt min mening bör länen erhålla lika täckning för de extra kostnaderna. Det innebär att statsbidrag bör utgå med högst 70 % på de redovisade merkostnaderna utöver normalkostnaden för vinterväghållningen på det enskilda statsbidragsberättigade vägnätet.

Det sammanlagda medelsbehovet för att bidrag till merkostnaderna skall kunna utgå till den enskilda väghållningen i de tre länen utgör med detta beräkningssätt 5 737 000 kr. enligt följande fördelning:

Län	Kommun	Kr.	Kr.
Kalmar	Mönsterås	405 000	
	Borgholms	523 000	
	Mörbylånga	331 000	1 259 000
Kristianstads			1 889 000
Malmöhus			2 589 000
		Summa kr.	5 737 000

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till drift av enskilda vägar m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 5 737 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

KAPITALBUDGETEN

1. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

C. Statens järnvägar

[3] 2. **Anskaffning av ny tågfarja.** I prop. 1978/79: 49 (NU 1978/79: 17, rskr 1978/79: 115) om vissa varvsfrågor angav regeringen att det under ett övergångsskede var nödvändigt att med arbetsmarknadspolitiska medel stödja varvens fortsatta drift för att skapa ökat rådrum för omställningen inom varvsindustrin. Detta angavs kunna ske genom tidigareläggning av statliga beställningar, bl. a. en av statens järnvägar (SJ) planerad beställning av en tågfarja.

I beslut den 8 februari 1979 uppdrog regeringen åt SJ att upphandla en planerad tågfarja hos svenskt varvsföretag. Samråd skulle ske med nämnden för fartygskreditgarantier vid val av anbudsgivare och prövning av givna anbud. Upphandlingen skulle underställas regeringens prövning. I samband därmed skulle SJ redovisa den merkostnad som följer av tidigareläggningen av färjebeställningen vid svenskt varv och som föranleder behov av särskild kompensation.

I skrivelse den 23 april 1979 redovisade SJ upphandlingen och tillstyrkte därvid en beställning vid Svenska Varv AB – Öresundsvarvet – av en tåg-, bil- och passagerarfärja avsedd för tågfarjeleden Trelleborg-Sassnitz.

I beslut den 23 maj 1979 uppdrog regeringen åt SJ att fullfölja upphandlingen i enlighet med verkets redovisning. Vidare föreskrev regeringen, med anlitande av finansfullmakten, att SJ förskottsvis i avvaktan på särskild medelsanvisning fick bestrida utgifter med högst 72 milj. kr. för ändamålet, utöver vad som gäller för investeringsanslaget Järnvägar m. m. Regeringen skulle senare ange vilken kompensation som skulle utgå.

Kontraktspriset för färjan beräknas till ca 280 milj. kr., vartill kommer kostnader för bl. a. SJ:s egna leveranser till fartygsbygget och anpassning av tågfarjeläget i Trelleborg på sammanlagt 8 milj. kr. Färjan skall sättas in på leden Trelleborg-Sassnitz, där den skall ersätta tågfarjan Svealand, vilken SJ f. n. chartrar.

Betalningen av kontraktssumman till varvet delas upp i fyra lika stora rater, som infaller vid nedan nämnda tidpunkter:

rat 1 vid kontraktstecknande	= 1979	(ca 70 milj. kr. 1979/80)
rat 2 vid kölsträckning	= hösten 1980	(ca 70 milj. kr. 1980/81)
rat 3 vid sjösättning	= våren 1981	(ca 70 milj. kr. 1980/81)
rat 4 vid leverans	= hösten 1981	(ca 70 milj. kr. 1981/82)

SJ har i sin nämnda skrivelse den 23 april 1979 redovisat de merkostnader som uppkommer till följd dels av att beställningen tidigareläggs, dels att den läggs ut vid ett svenskt varv. Merkostnaden för tidigareläggningen

jämfört med SJ:s ursprungliga färjeanskaffningsplaner har beräknats till 70 milj. kr. Merkostnaden för att lägga beställningen vid svenskt varv jämfört med annat västeuropeiskt varv har bedömts till 90 milj. kr. Den totala merkostnaden uppgår således till 160 milj. kr.

Eftersom de medel som fordras för upphandlingen inte kan rymmas inom SJ:s ordinarie investeringsramar, förordar jag att ett särskilt anslag för detta ändamål tas upp på statsbudgeten och ställs till SJ:s förfogande i den takt som betalningen skall ske. Anslaget bör få disponeras under tre år. För att kompensera SJ för de merkostnader som upphandlingen ger upphov till kommer chefen för budgetdepartementet i senare sammanhang att föreslå att ett avskrivningsanslag om 160 milj. kr. ställs till SJ:s förfogande i samma relativa takt som betalningarna sker.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Anskaffning av ny tåg färja* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 288 000 000 kr.

[4] **3. Särskilda investeringar i järnvägsanläggningar i Norrbottens län.** I beslut den 22 februari 1979 uppdrog regeringen åt SJ att efter samråd med arbetsmarknadsverket, länsstyrelsen i Norrbottens län samt i förekommande fall Luossavaara–Kiirunavaara Aktiebolag inom en ram av 250 milj. kr. inventera och föreslå sysselsättningsfrämjande åtgärder inom Norrbottens län i form av investeringar i SJ:s fasta anläggningar. Uppdraget har tidigare redovisats för riksdagen i prop. 1978/79: 127 (bil. 3, TU 1978/79: 16, rskr 1978/79: 274) om åtgärder för att främja sysselsättningen i Norrbotten. Regeringen angav därvid att de åtgärder som kunde bli aktuella med anledning av SJ:s redovisning, torde få finansieras med finansfullmakten i avvaktan på att ställning kan tas till den slutliga finansieringen.

I skrivelse den 30 mars 1979 lämnade SJ den begärda redovisningen.

I beslut den 3 maj 1979 medgav regeringen att SJ inom en ram av 250 milj. kr. fick genomföra sysselsättningsfrämjande åtgärder inom Norrbottens län i huvudsaklig överensstämmelse med SJ:s förslag. Vidare föreskrev regeringen, med anlitande av finansfullmakten, att SJ förskottsvis i avvaktan på särskild medelsanvisning fick bestrida utgifter med högst 20 milj. kr. för ändamålet, utöver vad som gäller för investeringsanslaget Järnvägar m. m. Regeringen skulle senare ange vilken kompensation som skulle utgå.

Bland de investeringar som sålunda planeras inom ramen för de 250 milj. kr. ingår flera stora arbeten på Malmbanans olika delar. Det största avser en upprustning av sträckan Gällivare–Kiruna till en banstandard som bl. a. medger att den största tillåtna axellasten kan höjas från 20 till 25 ton.

Tillsammans med vissa broombyggnader, förstärkning av kontaktledning-
en m. m. beräknas upprustningen av denna sträcka kosta ca 185 milj. kr. På
Malmbanans södra del mellan Luleå och Gällivare kommer en del broar
och bangårdar att byggas om, vilket tillsammans med en ombyggnad av
verkstaden i Notviken beräknas kosta ca 25 milj. kr. På Malmbanans norra
del mellan Kiruna och Riksgränsen ingår vissa byggnadsarbeten och en
komplettering av elförsörjningen till en sammantagen kostnad av ca 20
milj. kr.

SJ har i nämnda skrivelse den 30 mars 1979 förklarat sig berett att
förränta 55 milj. kr. av det totala investeringsbeloppet 250 milj. kr.

Eftersom de medel som fordras för sagda investeringar inte kan rymmas
inom SJ:s ordinarie investeringsramar, förordar jag att ett särskilt anslag
för detta ändamål tas upp på statsbudgeten och ställs till SJ:s förfogande i
den takt som utbetalningarna sker. Anslaget bör få disponeras under sex år
räknat fr. o. m. innevarande budgetår. På sedvanligt sätt bör en tioprocent-
tig marginal beräknas. Eftersom investeringarna inte beräknas kunna ge
full förräntning kommer chefen för budgetdepartementet i senare samman-
hang att föreslå att ett avskrivningsanslag om 195 milj. kr. ställs till SJ:s
förfogande i den takt som åtgärderna genomförs.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen
föreslår riksdagen

att till *Särskilda investeringar i järnvägsanläggningar i Norrbottens
län* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80
anvisa ett investeringsanslag av 275 000 000 kr.

D. Luftfartsverket

[5] 1. **Flygplatser m. m.** Riksdagen beslöt år 1975 att Kalmar flygflottilj,
F 12, skall läggas ned (prop. 1975: 75, FöU 1975: 14, rskr 1975: 172). I
propositionen uttalade föredragande departementschefen att han förut-
satte att den civila flygtrafiken i Kalmar skulle kunna bedrivas på ett för
regionen tillfredsställande sätt, även om den militära verksamheten vid F
12 avvecklas. Nedläggningen av flottiljen påbörjades den 1 oktober 1979.

Mot bakgrund härav gav regeringen i maj 1978 luftfartsverket i uppdrag
att i samråd med chefen för flygvapnet och Kalmar kommun vidta behöv-
liga åtgärder för bedrivande av civil flygtrafik på Kalmar flygplats. Åtgär-
derna skulle vara av övergångskaraktär intill beslut fattats med anledning
av förslag av kommittén med uppdrag att göra en utredning av vissa frågor
beträffande luftfartens roll i en samordnad trafikpolitik m. m.
(lufttransportutredningen). Huvuduppgiften för utredningen är att med
utgångspunkt i en översiktlig analys av det inrikes flyglinjenätet föreslå en
lämplig flygplatsstruktur som i första hand tillgodoser kraven på tillfreds-
ställande interregionala flygtransporter.

Luftfartsverket svarar f. n. för den civila trafiken på Kalmar flygplats. Flygplatsen trafikeras av Linjeflyg med jetflygplanet Fokker F-28. Den inrikes linjefarten på Kalmar flygplats ökade under perioden 1966–1970 från 28 500 till 43 300 ankommande och avresande passagerare, vilket motsvarar en genomsnittlig årlig ökning med 9%. Under perioden 1971–1975 minskade passagerarfrekvensen något men ökade åter från 1976 för att år 1978 uppgå till ca 57 000 ankommande och avresande passagerare. Antalet flygplansrörelser ökade med i genomsnitt 1,5% per år under perioden 1965–1970 och med 4,0% per år under perioden 1970–1978.

Enligt luftfartsverkets nuvarande prognoser beräknas den inrikes trafiken på Kalmar flygplats öka till 65 000–75 000 ankommande och avresande passagerare år 1980, vilket innebär en något snabbare ökning än för riket som helhet.

Efter flottiljens nedläggning den 1 oktober 1979 kommer Kalmar flygplats för flygvapnets räkning att dels fungera som militär övningsflygplats förvaldad av Blekinge flygflottilj (F 17), dels utgöra start- och landningsplats för de flygplan av typ J35 på vilka översynsarbeten skall utföras vid den på Kalmar flygplats belägna verkstaden. Verkstaden kommer enligt gällande planer att avvecklas före utgången av år 1982.

Luftfartsverket har studerat två alternativa lösningar vad gäller den fortsatta civila trafiken på flygplatsen. I det ena alternativet förutsätts fortsatt användning av start- och landningsbana 05/23 medan det andra alternativet innebär överflyttning av den civila flygtrafiken till bana 16/34.

En sammanvägd bedömning av de olika krav som ställs från bl. a. operativ, säkerhets- och miljösynpunkt ger enligt verket vid handen att en överflyttning av den civila trafiken till bana 16/34 är gynnsammare än fortsatt trafik på bana 05/23. En överflyttning av den civila trafiken till bana 16/34 överensstämmer med av luftfartsverket i samarbete med olika intressenter framtagna planer för flygplatsens långsiktiga utveckling. En överflyttning är också att föredra med hänsyn till kommunens utbyggnadsplanering.

Beträffande de ekonomiska konsekvenserna konstaterar verket att fortsatt användning av bana 05/23 för civil trafik skulle kräva omfattande investeringar. En överflyttning till bana 16/34 kräver också vissa investeringar. Sammantaget bedömer verket dessa vara mindre omfattande än erforderliga investeringar på bana 05/23. I sammanhanget bör också beaktas att den militära flygverksamheten även i fortsättningen skall utnyttja bana 16/34. Flygvapnet har dessutom för avsikt att göra viss upprustning av banan.

Mot bakgrund härav föreslår luftfartsverket att planeringen av flygplatsens fortsatta användning skall inriktas på att före utgången av år 1982 överflytta den civila flygtrafiken från bana 05/23 till bana 16/34.

För fortsatt drift av flygplatsen och för att överflytta trafiken till bana 16/34 krävs enligt luftfartsverket investeringar om totalt ca 16,9 milj. kr. I

kostnaden ingår bl. a. investeringar i fältanläggningar, ny inflygningsbelysning samt nytt instrumentlandningssystem.

Luftfartsverket förutsätter att under övergångsperioden erforderliga investeringar finansieras på sedvanligt sätt. Enligt gällande regler för kommunernas finansiella medverkan i flygplatsinvesteringar m. m. har den kommunala finansieringsandelen för investeringar under övergångsperioden beräknats till ca 6,2 milj. kr. Av de totala investeringsutgifterna beräknas ca 2,3 milj. kr. falla på budgetåret 1979/80, varav ca 1,6 milj. kr. utgör statlig andel.

Luftfartsverket hemställer vidare om att ett anslag om 2 milj. kr. för budgetåret 1979/80 anvisas för merkostnader för övergångsvis drift av Kalmar flygplats.

Statens planverk, chefen för flygvapnet, chefen för luftfartsinspektionen, länsstyrelsen i Kalmar län, Kalmar kommun och Linjeflyg AB har avgett yttrande över luftfartsverkets förslag till dispositionsplan för de civila anläggningarna på Kalmar flygplats. Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget om en överflyttning av den civila flygtrafiken till bana 16/34. Vissa remissinstanser framhåller betydelsen av att även ett nytt stationsområde byggs.

Lufttransportutredningen har också avgivit yttrande över luftfartsverkets förslag till övergångsåtgärder på Kalmar flygplats. Utredningen, som enligt direktiven har att utgå ifrån att flygplatssystemet även fortsättningsvis skall drivas enligt affärsverksprincipen, anser – i syfte att handlingsfriheten skall bibehållas – att de åtgärder som nu behövs för att den civila trafiken skall kunna upprätthållas bör vidtas.

Föredraganden

Enligt luftfartsverket och samtliga remissinstanser måste vissa åtgärder vidtas på Kalmar flygplats för att den civila flygtrafiken skall kunna upprätthållas när Kalmar flygflottilj läggs ned. Med hänsyn till angelägenheten av att den civila regelbundna inrikestrafiken på Kalmar flygplats kan fortgå utan avbrott förordar jag att de föreslagna åtgärderna vidtas. Investeringskostnaderna har beräknats till totalt 16,9 milj. kr. varav statlig andel 10,6 milj. kr. För innevarande budgetår bör på tilläggsbudget I anvisas 1,6 milj. kr. för ändamålet.

Med hänsyn till att lufttransportutredningen f. n. överväger de luftfartspolitiska riktlinjerna bör de föreslagna investeringarna betraktas som övergångsåtgärder. Investeringskostnaden bör vidare, i avvaktan på utredningens förslag, fördelas mellan stat och kommun enligt nuvarande regler.

Luftfartsverket har även hemställt om ersättning om 2 milj. kr. för innevarande budgetår för merkostnader för övergångsvis drift av Kalmar flygplats. Den ekonomiska målsättningen för luftfartsverket innebär krav på full täckning av verkets totala kostnader. Då var och en av de statliga flygplatserna ingår i ett integrerat system har kostnadstäckningskravet

bestämts att gälla verksamheten i dess helhet. Jag är därför inte beredd att nu tillstyrka luftfartsverkets förslag om bidrag till driften av Kalmar flygplats.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Flygplatser m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 1 600 000 kr.

VI. FONDEN FÖR STATENS AKTIER

[6] **Bemyndigande att teckna borgen för lån m. m.** I skrivelse den 28 juni 1979 har televerket hemställt om att få teckna borgen för lån till SOS Alarmering AB, SOSAB, intill ett belopp om 25 milj. kr., vilket innebär en höjning av verkets nuvarande borgensåtagande med 12,5 milj. kr.

SOSAB, som är samägt av televerket, Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet bildades efter beslut av riksdagen i december 1972 (prop. 1972: 129, TU 1972: 20, rskr 1972: 329). Riksdagen beslöt därvid bl. a. att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det konsortialavtal om bildande av bolaget som träffats mellan parterna. SOSAB:s aktiekapital som f. n. uppgår till 2 milj. kr., innehas till 50% av televerket och till 25% av vardera Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet. Bolaget har till uppgift att genom samordning av samhällets alarmeringsfunktioner möjliggöra snabba och effektiva hjälpinsatser. För ändamålet bygger och driver bolaget alarmeringscentraler, vilka i ett fullt utbyggt skede kommer att uppgå till 20 st. F. n. är 15 centraler i drift och resterande del av alarmeringsnätet planeras vara utbyggt år 1981.

I prop. 1972: 129 anförde dåvarande chefen för kommunikationsdepartementet att parterna skulle sträva efter att i så stor utsträckning som möjligt använda den tekniska utrustning som fanns på de s. k. SOS-centralerna och på primär- och landstingskommunala alarmeringscentraler. Detta beräknades medföra att bolagets kapitalbehov skulle kunna begränsas till ca 20 milj. kr. Parterna var också överens om att bolaget skulle ha ett begränsat aktiekapital för att minimera de direkta kapitaltillskotten från delägarna. Parterna förband sig att utöver aktieteckning vara beredda att teckna borgen för lån till bolaget intill ett högsta belopp av 25 milj. kr., varvid varje part skulle svara för så stor del av borgensåtagandet som motsvarar andelen av aktiekapitalet. Televerkets borgensåtagande maximerades därmed till 12,5 milj. kr. och Kungl. Maj:t föreslog riksdagen att medge att televerket bemyndigades ställa borgen för lån till bolaget intill detta belopp. Riksdagen beslöt i enlighet med propositionen.

Av flera skäl har nu gränsen för borgensåtagandet visat sig vara alltför snäv. Den allmänna kostnadsstegringen, utvecklingen av ny teknik och oförutsedda ökningar av organisationskostnaderna har väsentligt förändrat de kostnadsberäkningar som förelåg år 1972. Ytterligare en bidragande

orsak till ökade kostnader är att bolaget inte har kunnat utnyttja befintliga radioutrustningar i så stor utsträckning som planerats. Bolagets behov av extern upplåning kommer av dessa skäl att öka under de närmaste åren utöver vad som förutsattes då bolaget bildades. Enligt SOSAB:s flerårsplan för anskaffning av erforderligt kapital för den fortsatta uppbyggnaden av verksamheten kommer kapitalbehovet att redan i slutet av år 1979 överstiga parternas sammanlagda borgensåtaganden. Kapitalbehovet beräknas under åren därefter att komma att uppgå till högst 37 milj. kr. Med hänsyn till uppkommande oförutsedda behov har bolaget hemställt hos ägarna om att borgensåtagandena utsträcks till 50 milj. kr. Televerket har därefter hemställt hos regeringen om bemyndigande att ställa borgen intill halva detta belopp. Verket förutsätter att konsortialavtalet ändras i enlighet härmed.

Jag har ingen erinran mot att televerket bemyndigas att öka sitt borgensåtagande i enlighet med verkets förslag. Riksdagens medgivande härtill bör inhämtas. Regeringen bör även inhämta riksdagens bemyndigande att godkänna den ändring av konsortialavtalet som erfordras på grund av det ökade borgensåtagandet.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att televerket bemyndigas teckna borgen för lån till SOS Alarmering AB intill ett belopp av 25 000 000 kr.,
2. bemyndiga regeringen att godkänna den ändring av konsortialavtalet mellan televerket, Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet som erfordras på grund av det ökade borgensåtagandet.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Mundebo

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80
såvitt avser budgetdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

ÅTTONDE HUVUDTITELN

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

[1] **B 8. Inredning av byggnader för statlig förvaltning.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 12 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en behållning av ca 14.4 milj. kr. under anslaget. Från anslaget bestrids utgifter bl. a. för inredning och till lokalerna knuten utrustning som behöver anskaffas i samband med omlokaliseringen av statlig verksamhet. Enligt bemyndigande av riksdagen får regeringen besluta om beställning av viss inredning och utrustning i avvaktan på att kostnadsramar redovisas för riksdagen (jfr prop. 1976/77: 100 bil. 11, FiU 1976/77: 13, rskr 1976/77: 169). Bemyndigandet gäller i de fall riksdagen har beslutat om det byggnadsobjekt för vilket inredningen eller utrustningen är avsedd. Redovisning av beslut om beställning av inredning eller utrustning som har fattats med stöd av detta bemyndigande lämnas normalt i samband med redovisningen av förslag till nya eller ändrade kostnadsramar.

Byggnadsstyrelsen har redovisat förslag till nya kostnadsramar för inredning och utrustning till byggnader för statlig förvaltning. För de förslag till nya kostnadsramar som med hänsyn till bl. a. föreliggande tidplaner bör behandlas nu kommer jag att lämna en redogörelse i det följande.

STOCKHOLM

Utrustning för om- och nybyggda lokaler för regeringskansliet i Södra Klara. En redogörelse för nu pågående om- och nybyggnadsarbeten för regeringskansliet i Södra Klara har lämnats senast i prop. 1977/78: 100 (bil.

11, FiU 1977/78: 23, rskr 1977/78: 229) och prop. 1978/79: 25 (bil. 6, FiU 1978/79: 13, rskr 1978/79: 80). Genom beslut den 16 september 1976 uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen att i nära samverkan med departementens organisationsavdelning svara för samordning av planeringen av utrustning för de ny- och ombyggda lokalerna för regeringskansliet i Södra Klara. Med uppdraget avsågs sådan utrustning som är byggnadspåverkande eller som behövs för planerade lokaler som är gemensamma för flera departement. I beslutet föreskrevs vidare att utrustningsnämnden för universitet- och högskolor (UUH) bör anlitas för projektering och upphandling av denna utrustning inom områden där nämnden besitter särskild kompetens.

Byggnadsstyrelsen har redovisat förslag till kostnadsramar som upptar sammanlagt 25,7 milj. kr. för utrustning till de om- och nybyggda lokalerna i kvarteren Rosenbad, Tigern och Björnen. Därav har beräknats 9,7 milj. kr. för anskaffning av en ny telefonväxel med 3 700 anknötningar och 1,5 milj. kr. för dragning av ledningsnät för snabbtelefoner. Byggnadsstyrelsen avser att efter ytterligare utredningsarbete återkomma med förslag till växelutrustning m. m. för det planerade snabbtelefonsystemet. Kostnaderna för installation av en rörpostanläggning har beräknats till 2,8 milj. kr. För AV-utrustning i gemensamma lokaler i berörda kvarter beräknas kostnaderna till 1,8 milj. kr. Övrig utrustning – bl. a. larmanläggningar, utrustning för interna transporter och godshantering, lokalvårdsutrustning samt utrustning för restauranger och pentryn – har kostnadsberäknats till sammanlagt 9,8 milj. kr.

Genom beslut den 26 april och den 13 september 1979 har regeringen bemyndigat byggnadsstyrelsen att beställa delar av nämnda utrustning intill ett sammanlagt belopp av 3 865 000 kr. Besluten avser sådan byggnadspåverkande utrustning för kvarteren Tigern och Björnen som bör upphandlas tillsammans med generalentreprenaderna för byggnadsarbetena.

Föredraganden

Med utgångspunkt i de förslag som har redovisats av byggnadsstyrelsen förordar jag att följande nya kostnadsramar i 1 000-tal kr. förs upp i utrustningsplanen för innevarande budgetår.

Utrustningsobjekt	Kostnadsram	
	definitiv	delram
<i>Stockholm</i>		
Om- och nybyggda lokaler för regeringskansliet i Södra Klara: telefonväxel m. m.		14 000
övrig gemensam utrustning	11 000	

Under kostnadsramen för telefonväxel m. m. har jag beräknat medel för redovisade kostnader för ny telefonväxel med anknytningsapparater, ledningsdragnings för snabbtelefoner samt rörpostanläggning.

Jag förordar att de utgifter som hänger samman med de nu redovisade utrustningsobjekten får bestridas av tillgängliga medel under detta reservationsanslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av viss utrustning för byggnader för statlig förvaltning inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående.
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för viss utrustning av byggnader för statlig förvaltning.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[2] **11. Byggnadsarbeten för statlig förvaltning.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 400 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en behållning av 150,9 milj. kr. under anslaget. Från anslaget bestrids utgifter för investeringar i byggnader för statlig förvaltning eller annan statlig verksamhet i den mån medel inte har anvisats under annat investeringsanslag. För byggnadsobjekt som beräknas kosta mer än 2 milj. kr. förs separata kostnadsramar upp i den investeringsplan, som finns upptagen under anslaget. Följande byggnadsobjekt bör med hänsyn till tidplanen för arbetena nu redovisas för riksdagen.

Stockholm. Ombyggnad för driftcentral m. m. i kv. Cephalus. Byggnadsstyrelsen har redovisat att riksdagen avser att anlita styrelsen för drift och skötsel av de om- och nybyggda lokalerna för riksdagen på Helgeandsholmen och i Gamla stan. Med hänvisning främst till de utökade arbetsuppgifter detta förväntas medföra, har styrelsen föreslagit att den nuvarande områdescentralen för fastighetstjänst i Gamla stan ges utökade lokaler i kv. Cephalus (kanslihusannexet) samt att en ny centralutrustning för fastighetsövervakning anskaffas och installeras i dessa lokaler. Byggnadsstyrelsen har beräknat kostnaderna för anskaffning av den nya centralutrustningen till 1,9 milj. kr. i prisläget den 1 april 1979. Enligt styrelsen bör upphandling av denna utrustning ske samtidigt med planerad upphandling av de anläggningar för fastighetsövervakning som skall installeras i de nya lokalerna för riksdagen. Redovisat byggnadsprogram för driftcentralen i kv. Cephalus omfattar även arbeten för att ansluta kvarteret till fjärrvär-

menätet och därmed sammanhängande ombyggnad av nuvarande utrymmen för panncentral. Kostnaderna för projektet har av byggnadsstyrelsen preliminärt beräknats till totalt 6,5 milj. kr. i prisläget den 1 april 1979.

Stockholm. Ombyggnad för SIPRI. Stiftelsen Stockholms internationella fredsforskningsinstitut har till ändamål att bedriva vetenskaplig forskning i konflikt- och samarbetsfrågor av betydelse för internationell fred och säkerhet (prop. 1966: 76, SU 1966: 88, rskr 1966: 203). Institutet sysselsätter f. n. ett 40-tal personer och är lokaliserat till förhyrda lokaler i Wennergrens Center i Stockholm. Enligt byggnadsstyrelsen är de nuvarande lokalerna inte tillräckliga för verksamheten.

I samband med omlokaliseringen av statens växtskyddsanstalt friställs under hösten 1979 anstaltens nuvarande byggnad i Bergshamra i Solna. Byggnadsstyrelsen har efter samråd med SIPRI föreslagit att de friställda lokalerna byggs om för kontorsverksamhet och disponeras för SIPRI. Kostnaderna för en ombyggnad som ger generellt användbara kontorslokaler har av byggnadsstyrelsen beräknats till 4 milj. kr. i prisläget den 1 april 1979.

Borås. Nybyggnad i kv. Balder. Nuvarande enheten för företagsutveckling (SIFU) vid statens industriverk skall enligt beslut vid 1973 års riksdag (prop. 1973: 55, InU 1973: 22, rskr 1973: 220) omlokaliseras till Borås. Regeringen har genom beslut den 8 juni 1978 föreskrivit att omlokaliseringen skall omfatta SIFU:s ledning och samtliga sektioner med undantag för elektronikenheten inom sektionen för elteknik (en omlokalisering av motsv. 120 tjänster i mars 1978). Planeringen av omlokaliseringen till Borås skall enligt beslut av regeringen den 28 juni 1979 inriktas på att flyttningen skall ske under sommaren 1982.

Regeringen har tidigare denna dag godkänt ett avtal om förvärv av tomtmark i kv. Balder i Borås till en kostnad av ca 11,7 milj. kr. Regeringen har samtidigt uppdragit åt byggnadsstyrelsen att på grundval av redovisade programskisser m. m. projektera en nybyggnad i kv. Balder. Projektet omfattar lokaler för SIFU, högskolan i Borås, länsbostadsnämnden, yrkesinspektionen, åklagarmyndigheten samt en gemensam restaurang. Regeringen har tidigare prövat behovet av nybyggnad för högskolan i Borås och har genom beslut den 30 juni 1977 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att projektera en nybyggnad för främst bibliotekarielinjen. Planeringen var då inriktad på att uppföra en separat nybyggnad för högskolan. Någon projektering av en sådan nybyggnad har dock aldrig inletts till följd av senare planer för nybyggnad i kv. Balder. Genom en samlad förläggning av i första hand SIFU och högskolan till nybyggda lokaler i kv. Balder tillvaratas möjligheterna till samplanering och gemensamt utnyttjande av vissa lokaler. Nuvarande lokaler för högskolan i Borås är spridda i olika förhyrningar. Nybyggnadsprojektet i kv. Balder omfattar lokaler motsvarande en programarea, exkl. kapprum etc., av ca 7 000 m² för högskolan och ca 5 200 m² för SIFU. Vidare ingår i projektet lokaler motsvarande en programarea.

exkl. kapprum etc., av ca 2 000 m² för åklagaren, yrkesinspektionen och länsbostadsnämnden. Omfattningen av de senare lokalerna bestäms huvudsakligen av förutsättningarna för en rationell exploatering inom kvarteret. Vidare ingår lokaler för en gemensam restaurang.

Kostnaderna för nybyggnaden har av byggnadsstyrelsen preliminärt beräknats till 115 milj. kr. i prisläget den 1 april 1979. Enligt redovisad tidplan beräknas byggstart kunna ske i april 1980, varvid inflyttningen kan påbörjas under sommaren 1982.

Föredraganden

Med hänvisning till vad jag anført i det föregående förordar jag att följande nya kostnadsramar i 1 000-tal kr. förs upp i investeringsplanen.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram 79-04-01	Medelsförbrukning		Byggstart år-mån	Färdigställande år-mån
		Beräknad för			
		1979/80	1980/81		
Stockholm					
Ombyggnad för driftcentral m. m. i kv. Cephalus					
	6 500 ¹	400	300	79-12	83-05
Ombyggnad för SIPRI					
	4 000	1 000	2 500	80-03	80-10
Borås					
Nybyggnad i kv. Balder					
	115 000 ¹	10 000	25 000	80-04	82-05

¹ Preliminärt beräknad kostnadsram.

Jag förordar att de utgifter som hänger samman med de redovisade byggnadsarbetena får bestridas av tillgängliga medel under detta investeringsanslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten för statlig förvaltning inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. godkänna vad jag förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för vissa byggnadsarbeten för statlig förvaltning.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Wikström såvitt avser punkterna 1–5 och 8–16;
statsrådet Mogård såvitt avser punkterna 6, 7 och 17

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser utbildningsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

NIONDE HUVUDTITELN

B. Kulturändamål

[1] Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Från statsbudgetanslaget B 7. *Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet* utgår bidrag till Synskadades riksförbund (SRF) för förbundets allmänna biblioteksverksamhet och för vissa kostnader vid framställningen av studielitteratur för synskadade högskolestuderande. Det statliga bidraget täcker i huvudsak kostnaderna för verksamheten. För innevarande budgetår har anvisats ett anslag av 12 428 000 kr., varav 6 214 000 kr. får tagas i anspråk utan särskilt medgivande av regeringen.

I enlighet med regeringens förslag beslutade riksdagen vid 1978/79 års riksmöte att SRF:s bibliotek skulle överföras till statligt huvudmannaskap (prop. 1978/79: 100 bil. 12, KrU 1978/79: 24, rskr 1978/79: 234). Som lämplig tidpunkt angavs den 1 januari 1980.

Efter regeringens bemyndigande tillsatte chefen för utbildningsdepartementet den 1 mars 1979 en kommitté (U 1979: 02) för biblioteksverksamhet med talböcker och punktskriftsböcker¹ med uppdrag att förbereda ett statligt övertagande av SRF:s bibliotek och därmed sammanhängande frågor. Kommittén antog namnet talbokskommittén.

¹ Kanslichefen Bertil Andersson, ordförande, departementssekreteraren Désirée Edmar, organisationsdirektören Olov Höglund, kanslichefen Jan Persson och bitr. bibliotekschefen Elisabet Thorell Rittby.

Talbokskommittén har i april 1979 avgett förslag rörande verksamhetsform och organisation för talboks- och punktskriftsbiblioteket. Vidare har kommittén överlämnat förslag till anslagsframställning för talboks- och punktskriftsbiblioteket avseende tiden den 1 januari–den 30 juni 1980.

Kommittén föreslår att SRF:s bibliotek under namnet talboks- och punktskriftsbiblioteket får form och ställning som fristående myndighet med egen styrelse inom kulturrådets ansvarsområde. Verksamheten vid biblioteket bör enligt kommittén omfatta SRF-bibliotekets nuvarande organisatoriska enheter med undantag för folkbildningssektionen. Kommittén berör det i budgetpropositionen redovisade förslaget om en överföring av studielitteratursektionen vid biblioteket till rikscentralen för pedagogiska hjälpmedel för synskadade (RPH-SYN). Kommittén förordar för sin del inte en sådan lösning, eftersom fördelarna med den är svårbedömda i nuläget.

I styrelsen för talboks- och punktskriftsbiblioteket föreslås ingå företrädare för staten. Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet som representanter för allmänintressen och vidare företrädare för kungl. biblioteket och folkbiblioteken samt för universitets- och högskoleämbetet, skolöverstyrelsen eller statens institut för läromedelsinformation och för statens handikappråd. Användarintressena föreslås företrädas genom intresseorganisationer för de huvudsakliga avnämargrupperna, främst SRF och Handikappförbundens centralkommitté. Biblioteket föreslås vidare få anlita kammarkollegiets redovisningscentral för personal- och ekonomiadministrativ service på uppdragsbasis.

Efter remiss har yttranden över kommitténs förslag avgivits av kammarkollegiet, statskontoret, riksrevisionsverket (RRV), statens personalpensionsverk, kungl. biblioteket (KB), universitets- och högskoleämbetet (UHÄ), skolöverstyrelsen (SÖ), statens institut för läromedelsinformation (SIL) – efter hörande av RPH-SYN –, Tomtebodaskolan, statens kulturråd, statens handikappråd, handikappinstitutet, integrationsutredningen, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Stockholms läns landstingskommun, Stockholms kommun, Bibliotekstjänst AB, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Handikappförbundens centralkommitté och Synskadades riksförbund. Härutöver har skrivelser inkommit från HTF-klubben vid SRF och DIK-föreningen vid SRF:s bibliotek.

Remissinstanserna tillstyrker i allt väsentligt talbokskommitténs förslag. Ingen invänder mot att biblioteket föreslås få ställning som fristående myndighet med egen styrelse inom området för kulturrådets samordningsansvar. När det gäller avgränsningen av bibliotekets verksamhet tar några instanser upp frågan om studielitteratursektionens ställning. SIL föreslår en sammanslagning mellan studielitteratursektionen och RPH-SYN. SRF tar också upp möjligheten av en sådan sammanslagning, men kan inte i nuläget tillstyrka den. Tomtebodaskolan och statens kulturråd anför att frågan om ett samlat statligt ansvar för framställningen av läromedel för

synskadade bör prövas. *Integrationsutredningen* anmäler att den kommer att behandla denna fråga i sitt fortsatta arbete. Även när det gäller frågan om styrelsens sammansättning framför ett antal remissinstanser särskilda synpunkter, i huvudsak i syfte att komplettera styrelsen med företrädare för ytterligare intressegrupper.

I sitt förslag till kompletterande anslagsframställning för innevarande budgetår utgår talbokskommittén från att SRF:s bibliotek i enlighet med kommitténs förslag övergår till statligt huvudmannaskap den 1 januari 1980 i form av en självständig myndighet med namnet talboks- och punktskriftsbiblioteket. Biblioteket föreslås omfatta enheter för allmän produktion och utlåning samt för studielitteratur och vidare en funktion för utveckling och information samt ett gemensamt kansli.

Kommittén har beräknat lönekostnaderna för biblioteket på grundval av den faktiska kostnaden för personalstaten den 1 juli 1979 enligt gällande lönenivå. Kommittén har räknat med behov av fyra nya tjänster, nämligen en chef, en registrator, en materielförvaltare och en assistent. Sammanlagt räknar kommittén med 16 helårstjänster för handläggande personal och 32 helårstjänster för övrig personal. I lönekostnaderna har inräknats kostnader för expertis och ersättning till styrelseledamöter (2 501 000 kr.). I sina beräkningar av lokalkostnaderna utgår kommittén från att biblioteket även efter den 1 januari 1980 kommer att vara inrymt i SRF:s fastighet. I avvaktan på utgången av pågående förhandlingar mellan statens förhandlingsnämnd och SRF om hyreskostnaden m. m. har kommittén beräknat lokalkostnaderna till ett oförändrat belopp (360 000 kr.). För expenser har kommittén räknat med ett sammanlagt behov av 560 000 kr. (varav för engångsutgifter 147 000 kr.). Talboks- och punktskriftsbibliotekets sammanlagda förvaltningskostnader uppgår därmed enligt kommitténs beräkningar för tiden den 1 januari–den 30 juni 1980 till 3 426 000 kr.

Talbokskommittén föreslår att ett särskilt reservationsanslag inrättas i statsbudgeten för bestridande av kostnader för produktion av talböcker och punktskriftsböcker, kataloger och annat publikationstryck i samband med bibliotekets produktions- och informationsverksamhet. För innevarande budgetår har kommittén beräknat en oförändrad ambitionsnivå för framställning och förvärv av talböcker och punktskriftsböcker. Kommittén har vidare räknat med medel för att täcka kostnader för mervärdesskatt. Kommittén visar härvid på den alternativa möjligheten att undanta biblioteket från skatteplikt enligt lagen (1968: 430) om mervärdesskatt. Sammanlagt beräknar kommittén för produktionskostnader ett behov av 3 937 000 kr.

Talbokskommittén föreslår att de medel som f. n. utgår till SRF:s biblioteksverksamhet under anslaget B 7. Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet fr. o. m. den 1 januari 1980 ställs till talboks- och punktskriftsbibliotekets förfogande.

Föredraganden

I budgetpropositionen för innevarande år (prop. 1978/79 100 bil. 12) visade jag hur synskadades försörjning med litteratur de senaste åren hade ägnats ökad uppmärksamhet från samhällets sida. Jag förordade att staten skulle ta över hela ansvaret för SRF:s allmänna biblioteksverksamhet samt den till biblioteket knutna studielitteratursektionen. Jag anmälde därvid att jag hade för avsikt att senare föreslå regeringen att en särskild organisationskommitté tillkallades. Jag anförde vidare att jag avsåg att ge statens förhandlingsnämnd uppdrag att förhandla rörande vissa frågor med sikte på att den nya biblioteksorganisationen kunde träda i kraft den 1 januari 1980. Det var min avsikt, anmälde jag, att återkomma till regeringen i sådan tid att förslag kunde föreläggas riksdagen under hösten 1979.

Förberedelserna för förstatligandet av SRF:s bibliotek har under året fortskridit i enlighet med de planer jag har redovisat. Statens förhandlingsnämnd har avslutat förhandlingarna med SRF. Förhandlingar med Stockholms kommun pågår. Därmed är vi framme vid det sista steget i utvecklingen mot ett ökat statligt ansvarstagande för de synskadades litteraturförsörjning.

Jag ansluter mig i stort till talbokskommitténs förslag om förstatligandet av SRF:s bibliotek. Biblioteket bör den 1 januari 1980 erhålla formen som myndighet med egen styrelse. Myndigheten bör få namnet talboks- och punktskriftsbiblioteket. Biblioteket bör ligga inom statens kulturråds ansvarsområde.

Som grund för beräkningarna av anslaget till den nya myndigheten för tiden den 1 januari—den 30 juni 1980 bör ligga det material som talbokskommittén redovisar. Jag förordar att verksamheten fortsätter på den ambitionsnivå som förutsågs i budgetpropositionen. Bibliotekets administration bör tillföras vissa nya funktioner. Riksdagens bemyndigande bör inhämtas för inrättandet av en tjänst som chef för den nya myndigheten.

Medel till myndighetens förvaltningskostnader bör utgå över ett förslagsanslag. Det bör beräknas till 4 073 000 kr. för perioden januari—juni 1980. I det föreslagna anslagsbeloppet ingår en engångsanvisning om 680 000 kr. för inlösen av inventarier m. m.

Medel till myndighetens kostnader för produktion och förvärv av talböcker och punktskriftsböcker m. m. bör, i enlighet med kommitténs förslag, utgå över ett särskilt reservationsanslag. Vid beräkningar av anslagets storlek har jag beaktat att biblioteket i och med förstatligandet skall erlägga mervärdeskatt.

Medel till SRF:s biblioteksverksamhet har t. o. m. innevarande budgetår anvisats över anslaget Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet. För verksamheten under första halvåret 1980 har bidrag från staten därvid beräknats med 6 214 000 kr. Från den 1 januari 1980 kommer bibliotekets verksamhet att finansieras över de två föreslagna anslagen, varför något behov inte föreligger att disponera det tidigare beräknade beloppet.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna att en myndighet för biblioteksverksamhet med tal- och punktsskriftsböcker inrättas den 1 januari 1980 i enlighet med vad jag förordat.
2. bemyndiga regeringen att vid talboks- och punktsskriftsbiblioteket inrätta en extra ordinarie tjänst som chef för myndigheten.
3. till *Talboks- och punktsskriftsbiblioteket: Förvaltningskostnader* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 4 073 000 kr..
4. till *Talboks- och punktsskriftsbiblioteket: Produktionskostnader* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 3 937 000 kr..

[2] **B 13. Bidrag till Svenska riksteatern.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 72 448 000 kr. I tilläggsbudget III för budgetåret 1978/79 har till bidrag till Svenska riksteatern anvisats ett reservationsanslag av 5 225 000 kr. (prop. 1978/79: 125, KrU 1978/79: 29, rskr 1978/79: 351) med hänsyn till kostnadsökningar med anledning av 1978 och 1979 års löneavtal samt ökade traktamentskostnader m. m. Riksteatern har gett in en framställning om ytterligare medel för budgetåret 1979/80 för täckande av kostnadsökningar till följd av nyss nämnda avtal m. m.

Föredraganden

Vid min anmälan av medelsbehovet under detta anslag i prop. 1978/79: 100 (bil. 12 s. 67) anförde jag att jag avsåg att återkomma senare angående medelsbehov under budgetåret 1979/80 till följd av ökade lönekostnader, ändrade sociala avgifter och höjda traktamenten. Med hänvisning till de kostnadsökningar som redovisats i teaterns framställning förordar jag att anslaget till Svenska riksteatern höjs med 8 392 000 kr., varav för löner med högst 4 712 000 kr. Jag har för avsikt att återkomma i annat sammanhang beträffande ytterligare medelsbehov med anledning av 1980 års löneavtal m. m.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Svenska riksteatern* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 8 392 000 kr.

[3] **B 14. Bidrag till Operan och Dramatiska teatern.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 136 320 000 kr. I tilläggsbudget III för budgetåret 1978/79 har

till bidrag till Operan och Dramatiska teatern anvisats ett reservationsanslag av 10 724 000 kr. (prop. 1978/79: 125, KrU 1978/79: 29, rskr 1978/79: 351) med hänsyn till kostnadsökningar till följd av 1978 och 1979 års löneavtal samt beslutade ökning av de sociala avgifterna. Operan och Dramatiska teatern har gett in framställningar om ytterligare medel för budgetåret 1979/80 för täckande av kostnadsökningar till följd av nyss nämnda avtal samt ändrade sociala avgifter.

Föredraganden

Då medelsbehovet under detta anslag anmäldes i prop. 1978/79: 100 (bil. 12 s. 70) anförde jag att jag hade för avsikt att återkomma senare beträffande medelsbehov under budgetåret 1979/80 till följd av ökade lönekostnader samt ändrade sociala avgifter. Med hänvisning till det ökade medelsbehovet till följd av 1978 och 1979 års löneavtal m. m. förordar jag att anslagen till Operan och Dramatiska teatern höjs med 10 407 000 kr. resp 5 546 000 kr., varav för löner högst 7 247 000 resp. 3 874 000 kr. Jag har för avsikt att återkomma i annat sammanhang beträffande ytterligare medelsbehov med anledning av 1980 års löneavtal.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Operan och Dramatiska teatern* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 15 953 000 kr.

[4] **B 15. Rikskonsertverksamhet.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 30 419 000 kr. I tilläggsbudget III för budgetåret 1978/79 har till rikskonsertverksamhet anvisats ett reservationsanslag av 241 000 kr. (prop. 1978/79: 125, KrU 1978/79: 29, rskr 1978/79: 351). Institutet för rikskonserter har nu begärt ytterligare medel för budgetåret 1979/80 bl. a. med hänsyn till kostnadsökningar till följd av 1978 och 1979 års löneavtal.

Föredraganden

Med hänvisning till kostnadsökningar till följd av 1978 och 1979 års löneavtal m. m. förordar jag att anslaget till Institutet för rikskonserter för innevarande budgetår höjs med 738 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Rikskonsertverksamhet* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 738 000 kr.

[5] **Svenska akademien.** År 1787, ett år efter Svenska akademiens instiftande, startade akademien arbetet att skapa en ordbok över svenska språk-

ket. Det nuvarande arbetet på detta område bedrivs inom Svenska akademins ordboksredaktion i Lund. Vid redaktionen finns f. n. 18 anställda, vilka avlönas av akademien.

Konung Gustaf III gav akademien privilegiet att utge Post- och Inrikes Tidningar, som hade börjat utkomma redan år 1645. Inkomsterna från Posttidningen används för att bekosta ordboksarbetet.

På grundval av vissa underhandskontakter för ca 20 år sedan mellan företrädare för akademien och dåvarande riksförsäkringsanstalten numera riksförsäkringsverket har akademien inte betalt in arbetsgivaravgifter för personalen vid ordboksredaktionen. Sedan skattemyndigheterna krävt akademien på sådana avgifter, har riksförsäkringsverket under år 1977 uppmärksammat förhållandet och efter närmare utredning konstaterat att skyldighet föreligger för akademien att erlägga arbetsgivaravgifter för personalen vid ordboksredaktionen. Fr. o. m. år 1978 betalar akademien sådana avgifter. I enlighet med den praxis som riksförsäkringsverket tillämpar i liknande ärenden har akademien krävts på arbetsgivaravgifter retroaktivt också för åren 1976 och 1977. En ansökan av akademien om befrielse för erläggande av avgifter för åren 1976 och 1977 har av regeringen lämnats utan åtgärd. Avgifterna för de båda åren har av riksförsäkringsverket beräknats till 866 000 kr.

Föredraganden

Regeringen har enligt gällande lagstiftning inte möjlighet att ge avgiftsbefrielse eller på annat sätt eftersänka den av riksförsäkringsverket fastställda arbetsgivaravgiften. Den för akademien ej förutsedda utgiften för åren 1976 och 1977 bör inte belasta akademiens fonder eller övriga tillgångar. Staten bör därför i särskild ordning som ett engångsbidrag tilldela akademien 866 000 kr. för att bestrida akademiens kostnader för arbetsgivaravgifter för åren 1976 och 1977.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Svenska akademien* på tilläggbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett anslag av 866 000 kr.

C. Skolväsendet

[6] **C 19. Bidrag till driften av riksinternatskolor.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 11 277 000 kr.

Från anslaget bestrids kostnader för bidrag till driften av Grännaskolan och Sigtunastiftelsens Humanistiska läroverk. Vidare bestrids kostnaden för bidrag till den internatverksamhet vid Sigtunaskolan som bedrivs av

Sigtunaskolans AB. Mellan staten och resp. huvudmän gäller olika avtal som närmare reglerar resp. verksamhet.

I prop. 1978/79: 100 (bil. 12 s. 352) anmälde min företrädare att hon avsåg att under första halvåret 1979 ta upp förhandlingar med Sigtunastiftelsen (stiftelsen) angående den framtida verksamheten vid Humanistiska läroverket. Hon räknade endast med förändringar av automatisk natur under anslaget. Om ett nytt avtal skulle slutas skulle hon återkomma i frågan.

Jag vill nu anmäla att förhandlingar har ägt rum med både Sigtunastiftelsen (stiftelsen) och Sigtunaskolans AB (bolaget) angående den framtida skol- och internatverksamheten i Sigtuna. Dessa har lett fram till ett nytt avtal mellan företrädare för samtliga tre parter, dvs. staten, stiftelsen och bolaget. Detta avtal bör fogas till detta protokoll som *bilaga 6.1*.

I stort innebär det nya avtalet följande.

Som framgår av ingressen till avtalet har stiftelsen och bolaget träffat ett preliminärt avtal om att gemensamt bilda en ny stiftelse (skolstiftelsen). Denna skall med vissa ändringar i förhållande till vad som gäller nu fr. o. m. den 1 juli 1980 driva den skol- och internatverksamhet som f. n. ankommer på stiftelsen och bolaget. Staten ätar sig i sin tur att på vissa villkor ingå ett särskilt avtal med skolstiftelsen om riksinternatskola m. m. i Sigtuna. Detta avtal skall avse tiden den 1 juli 1980 – den 30 juni 1985 om inte förlängning sker (punkt 4 k i avtalet). Jag återkommer inom kort till vissa av de övriga villkoren.

Nuvarande avtal mellan staten och stiftelsen resp. bolaget skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1980 (punkt 1 i avtalet).

Senast den 28 december 1979 skall staten betala 1 milj. kr. till stiftelsen och bolaget. Därmed har stiftelsen och bolaget inte några andra anspråk gentemot staten än sådana som avser statsbidrag enligt gällande förordningar för verksamhet fram till den 1 juli 1980 (punkt 2 i avtalet).

Stiftelsen och bolaget skall bilda skolstiftelsen genom att tillskjuta tillgångar i form av mark, byggnader och inventarier m. m. till ett värde av sammanlagt ca 79 milj. kr. (punkt 3 i avtalet).

Skolstiftelsen skall driva skol- och internatverksamhet som riksinternatskola med utbildning enligt läroplanen för gymnasieskolan (punkt 4 a i avtalet). I en särskild protokollsanteckning till avtalet har dessutom antecknats att parterna är ense om att i samråd med Sigtuna kommun vidare diskutera frågan om att i skolstiftelsens regi få bedriva viss utbildning i årskurserna 7–9 i grundskola enligt gällande läroplan för grundskolan. Dessutom har parterna i en annan protokollsanteckning förklarat sig beredda att diskutera frågan om en internationell gymnasielinje efter det att skolöverstyrelsen har lämnat visst förslag i frågan.

För internatelever skall finnas sammanlagt minst 200 internatplatser i riksinternatskolan (punkt 4 d i avtalet). Det förutsätts även att elever intas som externatelever (dagelever).

För att stärka den ekonomiska grundvalen för riksinternatskolan skall staten senast den 28 december 1979 lämna ett lån på 5 milj. kr. (punkt 4 b i avtalet). Detta lån skall vara ränte- och amorteringsfritt under tiden fram till den 1 juli 1985. Lånet skall dock amorteras eller återbetalas under vissa förutsättningar. För lånet skall ställas säkerhet i form av pantbrev i vissa av skolstiftelsens fastigheter.

Skolstiftelsen skall svara för att riksinternatskolan har erforderliga lokaler och anläggningar. Till byggnadskostnader för elevhem skall utgå statsbidrag enligt förordningen (1979: 452) om statsbidrag till vissa elevhem (punkt 4 h i avtalet).

För driften av skol- och internatverksamheten skall utgå statsbidrag i den omfattning som följer av gällande statsbidragsbestämmelser för riksinternatskolorna (punkt 4 i i avtalet).

De kostnader för riksinternatskolans verksamhet som inte täcks av statsbidrag eller ersättning från kommuner skall täckas av skolstiftelsen genom elevavgifter eller på annat sätt (punkt 4 j i avtalet).

I en särskild protokollsanteckning till avtalet står att parterna är ense om att den personal som nu är anställd av stiftelsen och bolaget skall erbjudas fortsatt anställning på oförändrade villkor hos skolstiftelsen. Personalen skall därvid i samtliga hänseenden tillgodräkna sig sin tidigare anställningstid vid stiftelsen resp. bolaget.

Riksinternatskolan skall ledas av skolstiftelsens styrelse (punkt 4 e i avtalet). Styrelsen skall bestå av åtta ledamöter. Hälften av ledamöterna skall utses av stiftarna eller av någon som kan anses ha motsvarande ställning. Bland dessa fyra skall ordföranden utses. Sigtuna kommun skall ha rätt att utse en ledamot. Regeringen skall utse tre eller, om kommunen inte utnyttjar sin rätt, fyra ledamöter. Staten skall vidare utse en av stiftelsens revisorer.

Närmare bestämmelser om redovisning och revision av styrelsens verksamhet skall meddelas av skolöverstyrelsen i reglemente för riksinternatskolan (punkt 4 g i avtalet).

Mark och anläggningar som anges i bilagor till det nya avtalet får under avtalstiden inte avyttras, ytterligare belånas eller annat än tillfälligt upplåtas utan regeringens medgivande (punkt 4 f i avtalet).

För egen del vill jag anföra följande.

Det internationella samarbetet, biståndsinsatserna och det svenska näringslivets verksamhet i utlandet medför att ett stort antal svenskar engageras utomlands. Jag anser det angeläget att tillgodose behovet av inackordering och undervisning för barn och ungdom som har utlandssvenska föräldrar. Sedan sin tillkomst har riksinternatskolorna haft till uppgift att ge undervisning motsvarande läroplanerna för grundskolan och gymnasieskolan. Jag finner det glädjande att förutsättningar nu skapats för fortsatt sådan skol- och internatverksamhet i Sigtuna. Härigenom säkerställs möjligheterna för utlandsstationerade svenskar att ordna sina barns skolgång i hemlandet under trygga förhållanden. Likaså bevaras härigenom en möj-

lighet att erbjuda internatformen åt barn och ungdom som kommer från glesbygd eller som är i behov av miljöbyte.

Den ekonomiska uppgörelse som nu är träffad innebär att staten ger ett engångsbidrag på 1 milj. kr. Medlen bör bestridas från förslagsanslaget Bidrag till driften av riksinternatskolor som följaktligen kommer att merbelastas med detta belopp. Vidare skall staten lämna ett lån på 5 milj. kr. som under fem år är ränte- och amorteringsfritt. Detta tillsammans med den mark och de anläggningar m. m. till ett värde av ca 79 milj. kr., som stiftelsen och bolaget tillskjuter, ger enligt min mening den nya skolstiftelsen en god grund för att driva och vidareutveckla skol- och internatverksamhet i Sigtuna. Vidare kommer de befintliga resurserna att kunna utnyttjas mer rationellt och driftekonomin för verksamheten att bringas under kontroll.

Engångsbidraget på 1 milj. kr. bör anvisas över förslagsanslaget Bidrag till driften av riksinternatskolor. Med tanke på det lån på 5 milj. kr. som avtalet med skolstiftelsen förutsätts innebära bör en lånefond inrättas under fonden för låneunderstöd på kapitalbudgeten. Jag återkommer till detta i det följande.

Den ordning för internatskolans ledning som jag redogjort för skiljer sig på vissa punkter från vad som föreskrivs i nu gällande bestämmelser för riksinternatskolorna. Till att börja med skall enligt dessa bestämmelser ledningen av en riksinternatskola utövas av en för skolan särskilt utsedd styrelse. Enligt det nya avtalet skall däremot riksinternatskolan ledas av skolstiftelsens styrelse. När en huvudman för en riksinternatskola såsom i detta fall under avtalstiden inte bedriver annan verksamhet av nämnvärd omfattning och har nästan all sin egendom såsom bas för riksinternatskolan, bör enligt min mening regeringen ha möjlighet att låta huvudmannen leda riksinternatskolan genom sin egen styrelse, under förutsättning att staten tillförsäkras ett rimligt mått av inflytande. Enligt gällande föreskrifter om särskild styrelse för riksinternatskola skall hälften av antalet ledamöter i sådan styrelse tillsättas av eller utses i enlighet med förslag av regeringen, vartill kommer att ordföranden skall utses i samma ordning bland ledamöterna i styrelsen. Om, såsom jag föreslår, regeringen ges möjlighet att låta huvudmannen leda riksinternatskolan genom sin egen styrelse, kan inte krävas att regeringen direkt eller indirekt får bestämma vilka som skall besätta hälften av styrelseposterna och vem som skall vara ordförande. Det bör i ett fall som det aktuella räcka om regeringen får utse närmare hälften av ledamöterna eftersom statens inflytande ändå blir tillräckligt inte minst med hänsyn till att skolstiftelsens mark och anläggningar inte får avyttras eller ytterligare belånas utan regeringens medgivande. För de riktlinjer som jag nu har angett bör riksdagens godkännande inhämtas. Däremot bör regeringen utan riksdagens hörande kunna besluta om de övriga ändringar i gällande föreskrifter om riksinternatskola som kan krävas för att avtalet med skolstiftelsen skall kunna träffas.

Slutligen vill jag påpeka att den internatskola som skolstiftelsen skall driva får anses vara en ny riksinternatskola. Därför bör regeringen inhämta riksdagens bemyndigande att inrätta den som riksinternatskola.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna vad jag har förordat angående styrelse för riksinternatskola,
2. bemyndiga regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som följer av avtalet med Sigtunastiftelsen och Sigtunaskolans AB,
3. bemyndiga regeringen att bestrida kostnaderna för det angivna engångsbidraget på det sätt som jag förordat i det föregående,
4. bemyndiga regeringen att – under förutsättning att tillänkt avtal träffas med skolstiftelsen – inrätta skolstiftelsens skola såsom riksinternatskola.

[7] C 29. **Bidrag till undervisningsmateriel inom gymnasieskolan m. m.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under ifrågavarande anslag, mot bakgrund av den stora reservation som förelåg, anvisats ett reservationsanslag av endast 1 000 kr.

Föredraganden anförde att om det visade sig erforderligt, borde dock skolöverstyrelsen (SÖ) återkomma till regeringen med hemställan om ytterligare medel på tilläggsbudget (prop. 1978/79: 100 bil. 12 s. 376, UbU 1978/79: 28, rskr 1978/79: 246).

SÖ har i skrivelse den 19 juni 1979 hemställt om att 406 000 kr. för nyanskaffning av utrustning till specialkurser i mätningsteknik bör anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1979/80 under ifrågavarande anslag.

SÖ har i skrivelse den 20 augusti 1979 hemställt om att 79 milj. kr. bör anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1979/80 under anslaget.

SÖ har i skrivelse den 17 september 1979 – med ändring av sin hemställan den 20 augusti 1979 – hemställt om att 72 510 000 kr. anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1979/80 under anslaget.

SÖ har den 27 september 1979 inkommit med ytterligare en skrivelse i ärendet.

Den av riksrevisionsverket angivna reservationen vid utgången av budgetåret 1978/79 uppgår till ca 37 milj. kr. Av SÖ:s handlingar framgår emellertid att av denna reservation är ca 14 milj. kr. bundna genom tidigare budgetår fattade beslut om bidrag som är under utbetalning. Vidare har SÖ beräknat att ca 10 milj. kr. bör reserveras för ansökningar som är under utredning. Enligt SÖ är således högst 13 milj. kr. av reservationen disponibelt belopp. Mot bakgrund av den utökning av gymnasieskolans kapacitet som skett inför innevarande budgetår finns enligt min mening skäl att ytterligare medel ställs till förfogande för statsbidrag till anskaffande av första uppsättningen stadigvarande undervisningsmateriel vid gymnasieskolorna och vid kommunal högskoleutbildning. Jag är dock inte beredd att tillstyrka ett medelsbehov av den omfattning som SÖ föreslagit. Jag har

vid en jämförelse mellan utlagd organisation för gymnasieskolan för innevarande läsår och behovet av utrustning härför kommit fram till ett ytterligare medelsbehov av 52 milj. kr. Mot bakgrund av reservationens storlek jämte viss eftersläpning i utbetalningarna bör dock på tilläggsbudget I till statsbudgeten föras upp ett medelstillskott av 30 milj. kr.

Jag vill i detta sammanhang även föreslå att regeringen anmäler för riksdagen att regeringen genom förordning den 14 juni 1979 bl. a. föreskriver att statsbidrag till kostnader för anskaffande av första uppsättningen stadigvarande undervisningsmateriel får användas även till förhyrande av sådan undervisningsmateriel.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till undervisningsmateriel inom gymnasieskolan m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 000 kr.

D. Högre utbildning och forskning

[8] **D 7. Utbildning för vårdyrken.** Tandläkarutbildningen inom högskolan bedrivs f. n. på fyra orter med en sammanlagd årlig antagningskapacitet av 500 studerande. Karolinska institutet i Stockholm svarar för 220 av dessa platser, fördelade på lokaler i anslutning till Huddinge sjukhus (120 platser) och äldre lokaler vid Holländargatan (100 platser).

I samband med att statsmakterna fattade beslut om inrättande av Huddingeenheten år 1970 (prop. 1970: 122, SU 1970: 135, rskr 1970: 309) beslöts att enheten vid Holländargatan skulle finnas kvar under en övergångstid. Denna avsågs omfatta minst fem antagningsårgångar fr. o. m. hösten 1972, dvs. t. o. m. antagningen våren 1977. Dimensioneringsfrågan borde enligt riksdagens beslut prövas mot bakgrund av bl. a. det framtida behovet av tandläkare och de tekniska möjligheterna att på längre sikt bedriva tandläkarutbildning i de aktuella lokalerna.

På förslag av regeringen antog riksdagen i våras riktlinjer för en reformerad tandläkarutbildning fr. o. m. den 1 juli 1979 (prop. 1978/79: 41, UbU 1978/79: 23, rskr 1978/79: 205). Reformen innebär bl. a. att den grundläggande tandläkarutbildningen förkortas från tio till nio terminer. Denna förkortning uppnås bl. a. genom en viss tidigareläggning av de kliniska momenten i utbildningen. De studerande kommer sålunda i kontakt med patientarbete redan under de två första åren, en period som enligt äldre studieordning ägnas enbart åt teoretiska studier. Bl. a. av detta skäl ställer genomförandet av den nya utbildningsplanen höga krav på lokaler och utrustning för den kliniska verksamheten.

För dessa krav är utrymmes- och utrustningsstandarden vid Holländargatan otillräcklig. I nyssnämnda proposition om tandläkarnas utbildning

anförde jag därför att utbildningen där borde avvecklas i den takt förutsättningarna medger. Med hänsyn bl. a. till att socialstyrelsen då ännu inte hade redovisat resultaten av sin utredning om den långsiktiga efterfrågan på tandvårdspersonal var jag dock inte beredd att ta ställning till frågan om avveckling av enheten vid Holländargatan utan tillkännagav min avsikt att återkomma till frågan i 1980 års budgetproposition.

Socialstyrelsens tandvårdspersonalsutredning, TPU, har sedermera avgivit sina förslag (Den framtida efterfrågan på tandvårdspersonal, rapport nr III, DsS 1979: 9). Rapporten remissbehandlas f. n. Utredningen har bl. a. i sin analys av den totala långsiktiga efterfrågan på tandläkartimmar funnit det vara möjligt att reducera utbildningskapaciteten för tandläkare med 100 utbildningsplatser fr. o. m. år 1981. Denna reduktion bör enligt utredningens uppfattning åtföljas av en kraftig ökning beträffande utbildning av profylaxpersonal och då i första hand tandhygienister. Utredningen förordar en planering för en ytterligare ökning med ett 100-tal platser i tandhygienistutbildning under perioden 1980–1990.

I syfte att bredda beslutsunderlaget inför det kommande ställningstagandet till frågan om den fortsatta verksamheten vid Holländargatan uppdrog vidare regeringen i juli 1979 åt byggnadsstyrelsen att i samråd med berörda organ inom karolinska institutet samt utrustningsnämnden för universitet och högskolor utreda de lokalmässiga förutsättningarna för tandläkarutbildningen vid karolinska institutet under den övergångstid då utbildning enligt den nya ordningen sker jämsides med den gamla – den s. k. dubbelgången. Utredningen borde ske i två huvudalternativ med avseende på studerandeintaget till den vid Holländargatan bedrivna utbildningen, nämligen med antagande om dels oförändrat intag, dels slopat intag fr. o. m. höstterminen 1980. De erforderliga lokalmässiga förutsättningarna vid Holländargatan borde i första hand åstadkommas genom tillfälligt intensivutnyttjande av lokalerna i Huddinge, i andra hand genom utökade lokaler vid Holländargatan. Med hänsyn till behovens tillfälliga natur borde utgångspunkten vara att eventuellt tillkommande lokaler iordningställs med minsta möjliga ingrepp och till lägsta möjliga kostnad.

Byggnadsstyrelsen har med skrivelse den 1 oktober 1979 redovisat uppdraget. Av redovisningen kan utläsas bl. a. följande. Dubbelgången löper t. o. m. utgången av år 1983. Enligt båda huvudalternativen ger den upphov till en temporär merbelastning med avseende på det ytterligare antal behandlingsplatser som krävs framförallt som en följd av att de kliniska momenten har tidigarelagts i den nya utbildningen. Merbelastningens storlek blir dock olika i de båda alternativen. Vid oförändrat intag kulminerar behovet vid Holländargatan redan vårterminen 1981 med ett 50-tal nya platser, medan ett slopat intag fr. o. m. hösten 1980 beräknas reducera behovet till som mest ett 30-tal nya platser under samma termin. I det senare alternativet har det emellertid med hänsyn till behovets tillfälliga natur bedömts vara möjligt att med hård schemaläggning och kompro-

missar beträffande studieplanen genomföra utbildningen med ett faktiskt tillskott av endast ca 15 behandlingsplatser. Nedräkningen av behovet hänger även samman med att det vid påbörjad avveckling av enheten går att i viss utsträckning avstå från den ersättningsanskaffning av modern och betydligt mera utrymmeskrävande utrustning som oundgängligen erfordras vid fortsatt oförminskad verksamhet.

De båda huvudalternativen skiljer sig också åt i fråga om möjligheterna att lösa dubbelgångsproblemen genom ombyggnadsåtgärder m. m. i lokalerna i Huddinge. En sådan lösning står utom räckhåll i alternativet med oförändrat intag. Vid slopat intag har jag emellertid med ledning av byggnadsstyrelsens uppgifter och efter förnyat samråd med de utbildningsansvariga funnit förutsättningar föreligga att förlägga de 15 nya behandlingsplatser som då övergångsvis erfordras till lokalerna i Huddinge. Detta förutsätter emellertid ovillkorligen att intaget till Holländargatan slopas höstterminen 1980. Ett tillskott då om ytterligare 50 studerande omintetgör en sådan möjlighet och kommer i stället att påkalla ombyggnadsåtgärder vid Holländargatan, i strid med riksdagens år 1970 fattade principbeslut om avveckling av enheten.

Med dessa utgångspunkter framträder betydande skillnader vad gäller kostnaderna för genomförandet av de olika alternativen. Den sammanlagda kostnaden för ombyggnad och utrustning vid Holländargatan i alternativet med oförändrat intag har beräknats till ca 18 milj. kr. På sikt får man därtill räkna med kostnader för arbetsmiljöåtgärder, handikappanpassning m. m. inom övriga befintliga delar av lokalerna vid Holländargatan, allt i den mån dessa lokaler överhuvudtaget kan anses tjänliga för fortsatt klinisk verksamhet. Kostnaden för de åtgärder som vid slopat intag hösten 1980 skulle behöva vidtas i Huddinge kan beräknas till storleksordningen 3 milj. kr. Skulle man tvingas gå in med ombyggnadsåtgärder vid Holländargatan till följd av uppskov med avvecklingen under ytterligare en termin, skulle detta enligt myndigheternas beräkningar medföra kostnader i storleksordningen 8 milj. kr.

Jag har alltjämt för avsikt att inom kort återkomma till regeringen med förslag som gör det möjligt för riksdagen att under innevarande budgetår ta slutlig ställning till frågan om avveckling av enheten vid Holländargatan. Att jag delvis tar upp frågan redan nu sammanhänger med vissa tidsmässiga förhållanden. Riksdagens ställningstagande till ett förslag i t. ex. budgetpropositionen skulle komma att föreligga först under senvåren 1980, dvs. vid en tidpunkt då arbetet med antagning till höstterminens utbildning vid Holländargatan redan är i full gång. Dessförinnan saknas även förutsättningar för att ge byggnadsstyrelsen direktiv om vilket ombyggnadsalternativ som skall gälla, något som i sin tur skulle medföra att styrelsen inte i något fall skulle hinna slutföra de åtgärder som genomförandet av riksdagens beslut förutsätter. I samtliga fall måste nämligen ombyggnadsåtgärderna inledas redan i början av år 1980 för att färdiga lokaler skall

finnas tillgängliga värterminen 1981 utan att arbetena dessförinnan förorsakar avbrott i utbildnings- och forskningsverksamheten.

Jag är nu inställd på att återkomma till hithörande frågor antingen i 1980 års budgetproposition eller under våren i samband med förslag föranledda av TPU:s slutrapport. Med hänvisning till vad jag anfört finner jag det dock nödvändigt att i avvaktan härpå föreslå åtgärder för att på kort sikt undvika en ohållbar situation för verksamheten vid Holländargatan. Med hänsyn till rådande lokalförhållanden bör enligt min mening intagningen till enheten tillfälligt upphöra till dess att klarhet vunnits om den fortsatta dimensioneringen av tandläkarutbildningen och om de tekniska förutsättningar som gäller vid olika alternativ. Jag förordar sålunda att någon intagning till Holländargatan inte sker inför höstterminen 1980, vilket skulle innebära ett tillfälligt bortfall av 50 utbildningsplatser. I samband härmed bör byggnadsstyrelsen snarast ges i uppdrag att genomföra de ombyggnadsåtgärder i Huddinge som behövs för att den kvarvarande verksamheten skall kunna bedrivas planenligt.

I avvaktan på att riksdagen tar slutlig ställning i ärendet bör regeringen därför inhämta riksdagens bemyndigande att dels besluta om att någon antagning till tandläkarutbildningen vid Holländargatan inte skall ske höstterminen 1980, dels uppdra åt byggnadsstyrelsen att genomföra nyssnämnda ombyggnadsåtgärder i Huddinge. Jag vill åter betona att sådana bemyndiganden i sig inte innebär någon inskränkning av riksdagens handlingsfrihet inför dess slutliga ställningstagande. De tillkommande resurserna i Huddinge kommer under alla omständigheter att kunna utnyttjas för framtida utbildning av tandvårdspersonal. Det står också riksdagen fritt att besluta om oförändrad dimensionering av tandläkarutbildningen i landet efter vad som då utgör en tillfällig reducering. Till grund för ett sådant beslut kommer då att finnas ett ytterligare bearbetat underlag om de investeringar och övriga åtgärder som i så fall erfordras och om de tidsmässiga förutsättningarna för en återgång till den tidigare utbildningskapaciteten. Härvid får också prövas till vilken ort eller vilka orter som ett eventuellt kapacitetstillskott bör förläggas.

I samband med mina slutliga förslag i ärendet avser jag även att återkomma till frågan om den framtida dimensioneringen av tandhygienistutbildningen.

Mina överväganden har skett i samråd med det för hälso- och sjukvården ansvariga statsrådet. Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om att antagning till tandläkarlinjen vid Holländargatan inte skall ske höstterminen 1980,
2. bemyndiga regeringen att uppdra åt byggnadsstyrelsen att genomföra vissa ombyggnadsåtgärder i Huddinge.

[9] **D 10. Lokala och individuella linjer och enstaka kurser.** I skrivelse 1979-09-24 framhåller universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) att universitetet i Göteborg under budgetåret 1978/79 beviljades ett extra anslag av 1 605 000 kr. till följd av ett tekniskt fel vid beräkningen av resurstillskottet för utbildningsområdet med fritt tillträde hösten 1978 (prop. 1978/79: 125, UbU 1978/79: 39, rskr 1978/79: 312). Enligt UHÄ bör dessa medel – i likhet med övriga resurstillskott för ökad tillströmning av studerande inom det fria området under budgetåret 1978/79 – räknas in i anslagen för budgetåret 1979/80 tillsammans med en pris- och löneomräkning. UHÄ föreslår att ytterligare 1 717 000 kr. anvisas under reservationsanslaget D 10. Lokala och individuella linjer och enstaka kurser, anslagsposten 5. Göteborgs högskoleregion.

Föredraganden

Jag instämmer i UHÄ:s förslag och hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lokala och individuella linjer och enstaka kurser* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 717 000 kr.

[10] **D 53. Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m.** I statsbudgeten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 100 milj. kr. Av beloppet disponerar enligt regleringsbrev byggnadsstyrelsen 22 milj. kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor 77,5 milj. kr. enligt en särskild utrustningsplan. Anslagsposten Diverse objekt är uppförd med 500 000 kr. (prop. 1978/79: 82, UbU 1978/79: 43, rskr 1978/79: 410). Medelsreservationen vid budgetårets början var ca 49,8 milj. kr.

I sin anslagsframställning för budgetåret 1980/81 har byggnadsstyrelsen lagt fram förslag om nya och ändrade kostnadsramar för vissa inredningsobjekt.

Uppsala

Institutionen för juridik. Regeringen medgav genom beslut den 5 oktober 1978 att lokaler motsvarande en programarea av 1 700 m² exkl. kapprum etc. får tas i anspråk för institutionen för juridik. Byggnadsstyrelsen föreslår att lokalbehoven tillgodoses genom förhyrning inom f. d. Stadshotellet och f. d. Oxenstiernska huset. Den inredda arean uppgår till 1 850 m² och byggnadsstyrelsen beräknar kostnaden för inredning till 1 875 000 kr. Inflyttning beräknas påbörjas sommaren 1980.

Göteborg

Etnologi m. m. Byggnadsstyrelsen har med skrivelse den 5 juni 1979 redovisat localsituationen för etnologiska institutionen och bebyggelseantikvariska linjen vid universitetet i Göteborg samt för dialekt- och ortnamnsarkivet i Göteborg. Verket har beräknat kostnaderna för erforderlig ny inredning i utökade, förhyrda lokaler till 720 000 kr. och föreslår att en definitiv kostnadsram av nämnda belopp förs upp i inredningsplanen.

Övrigt

Elevbostäder för specialskolan. I gällande inredningsplan är uppförd en definitiv kostnadsram av 1,3 milj. kr. för anskaffning av inredning till tolv elevbostäder för specialskolan (prop. 1978/79: 25 s. 57). Under budgetåret 1979/80 planeras anskaffning av ytterligare fyra elevbostäder (prop. 1978/79: 100 bil. 12 s. 328). Regeringen har under 1979 medgivit att högst 1 220 000 kr. tas i anspråk från kostnadsramen för inredning till sammanlagt elva elevbostäder vid Manillaskolan i Stockholm, Hällsboskolan i Sigtuna, Ekeskolan i Örebro, Östervångskolan i Lund, Vänerskolan i Vänersborg och Kristinaskolan i Härnösand. För inredning av återstående planerade elevbostäder beräknar byggnadsstyrelsen en kostnad av 460 000 kr. utöver anvisade medel. Byggnadsstyrelsen föreslår en höjning av kostnadsramen till (1 300 000 + 460 000 =) 1 760 000 kr.

Föredraganden

För att inredning och utrustning utan försening skall kunna anskaffas till de objekt som jag redogjort för i det föregående bör de i följande sammanställning angivna kostnadsramarna – i 1 000-tal kr. – föras upp i inrednings- och utrustningsplanerna. Jag har därvid tagit hänsyn till prisökningar under upphandlingstiden.

Objekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram	
		Definitiv ram	Delram
Inredning			
<i>Uppsala</i>			
Institutionen för juridik	+ 900	900	
<i>Göteborg</i>			
Icke laborativa institutioner m. m.	+ 550	5 000	
<i>Övrigt</i>			
Elevbostäder för specialskolan	+ 460	1 760	
Utrustning			
<i>Uppsala</i>			
Ombyggnad av synkrocyclotron vid Gustaf Werners institut	+ 900	5 200	

Jag har beräknat 900 000 kr. för inredning till *institutionen för juridik* i Uppsala, motsvarande den föreslagna utökningen av lokalerna.

De av byggnadsstyrelsen föreslagna lokalerna för etnologi m. m. vid universitetet i Göteborg bör i avvaktan på utbyggnaden i Renströmsparken ställas till universitetets förfogande som en gemensam resurs för icke-laborativa verksamheter. Jag har beräknat 550 000 kr. för inredning av dessa lokaler. I inredningsplanen är uppförd en kostnadsram av 4 450 000 kr. för inredning främst av förhyrda lokaler för *icke-laborativa institutioner m. m.* (prop. 1973: 61 s. 25). Jag föreslår att denna kostnadsram höjs till (4 450 000 + 550 000 =) 5 milj. kr.

I utrustningsplanen är uppförd en definitiv kostnadsram av 4,3 milj. kr. för *ombyggnad av synkrocyclotron vid Gustaf Werners institut* i Uppsala (prop. 1975/76: 117 s. 20 och 33). Med hänsyn till förändringar i valutakurser föreslår jag att nämnda kostnadsram höjs till 5,2 milj. kr.

Jag förordar att de ökade utgifter som hänger samman med här behandlade objekt får bestridas av tillgängliga medel under förevarande anslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av viss inredning av lokaler vid högskoleenheterna m. m. inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående.
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för viss inredning av lokaler vid högskoleenheterna m. m.

[11] **D 54. Extra resurser för lönekostnader inom högskolan.** Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) framhåller i skrivelse 1979-09-24 att de medel som anvisats till högskoleenheterna i statsbudgeten för budgetåret 1979/80 är för lågt beräknade med avseende på kompensationen för avtalsenliga löneökningar. UHÄ hemställer att ytterligare 23 milj. kr. anvisas med följande fördelning mellan högskoleenheter:

<i>Högskoleenhet</i>	<i>Belopp, tkr.</i>
Universitetet i Stockholm	2 535
Tekniska högskolan i Stockholm	1 245
Karolinska institutet	1 030
Högskolan för lärarutbildning i Stockholm	485
Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning	180
Konsthögskolan	175
Musikhögskolan	50
Universitetet i Uppsala	2 180
Högskolan i Eskilstuna/Västerås	235
Högskolan i Falun/Borlänge	365
Högskolan i Gävle/Sandviken	260
Högskolan i Örebro	510

Universitetet i Linköping	1 680
Högskolan i Jönköping	350
Universitetet i Lund	4 640
Högskolan i Kalmar	240
Högskolan i Kristianstad	110
Högskolan i Växjö	370
Universitetet i Göteborg	1 895
Chalmers tekniska högskola	960
Högskolan i Borås	175
Högskolan i Karlstad	460
Universitetet i Umeå	1 995
Högskolan i Luleå	635
Högskolan i Sundsvall/Härnösand	240
Summa	23 000

Föredraganden

Avtalsrörelsen 1978 ledde bl. a. till vissa specialåtgärder för högskolelärnarnas del. De kostnadsmässiga effekterna av dessa har blivit större än den uppskattning som utgjorde ett underlag i regeringens budgetarbete. Avvikelsen är av mindre omfattning med hänsyn till att anslagen är av storleksordningen 2,7 miljarder kr. Speciella omständigheter föreligger emellertid inom högskoleområdet varför jag anser att en uppräknig med 23 milj. kr. bör ske. Medlen bör senare fördelas mellan högskoleenheter i överensstämmelse med UHÄ:s förslag.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Extra resurser för lönekostnader inom högskolan* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 000 kr.

E. Vuxenutbildning

[12] E 1. **Sveriges Utbildningsradio aktiebolag.** Sveriges Utbildningsradio AB (UR) ingår sedan den 1 juli 1978 i koncernen Sveriges Radio AB (SR). Antal anställda är f. n. omkring 340.

UR kommer enligt beslut av regeringen att lokaliseras till Tyresö kommun. Byggnadsstyrelsen har regeringens uppdrag att i samråd med UR före utgången av år 1979, redovisa ett byggnadsprogram för nybyggnad av lokaler i Lindalen i Tyresö kommun, med beräknad inflyttning 1984. F. n. disponerar UR lokaler med en totalyta av 9 200 m², varav ca 4 100 m² i Stocksund samt ca 3 300 m² på A 1 i Stockholm. Övriga lokaler är utsprid-

da i Stockholm. Dessutom disponerar UR tekniklokaler genom inhyrning hos SR.

SR har hos regeringen hemställt att UR tillfälligt får disponera nya och ändamålsenliga lokaler i avvaktan på inflyttning i egna lokaler i Lindalen. UR framhåller för sin del att nuvarande lokaler ej möjliggör en rationell produktion och kan ej heller anses svara mot en för personalen god arbetsmiljö. SR föreslår därför att UR bereds möjlighet att, för tiden fram till inflyttning i Lindalen i Tyresö, disponera samlade kontorslokaler i kv. Amsterdam i Stockholm. UR skall enligt förslaget fortsätta att utnyttja nuvarande tekniklokaler i Stocksund.

SR har förhyrt nybyggda lokaler i kv. Amsterdam för att möjliggöra en evakuering av TV 2:s administration från nuvarande baracker i kv. Förrådsbacken. Evakueringen sammanhänger med krav från Stockholms kommun att riva barackerna. SR och byggnadsstyrelsen har redovisat förslag till nybyggnad i kv. Förrådsbacken, bl. a. för TV 2. Regeringen har inte tagit förslaget om utbyggnad i kv. Förrådsbacken. Däremot har regeringen medgivit byggnadsstyrelsen dispens för att intill den 1 september 1982 på oförändrade villkor utnyttja kv. Förrådsbacken. SR har mot denna bakgrund förordat att barackerna i kv. Förrådsbacken under ytterligare tid disponeras för TV 2 i avvaktan på beslut om hur lokalfrågan permanent skall lösas.

SR har därför övervägt alternativ användning av kv. Amsterdam och förordat att UR bereds möjlighet att, i avvaktan på flyttning till Lindalen i Tyresö, få disponera lokalerna.

UR har beräknat att en provisorisk flyttning berör ca 293 arbetsplatser. Lokalerna i kv. Amsterdam medger 296 arbetsplatser inkl. vissa tekniklokaler. Totalt skulle UR disponera 7 078 m² i kv. Amsterdam.

SR beräknar merkostnaderna för UR:s flyttning till 2 253 000 kr. avseende budgetåret 1979/80 och till 3 767 000 kr. avseende budgetåret 1980/81. Angivna belopp motsvaras av en minskning av kostnaderna i den avgiftsfinansierade verksamheten. Således avser SR att för 1979/80 återlämna motsvarande belopp i överskott av den avgiftsfinansierade verksamheten.

Utöver angivna kostnader får UR merkostnader av engångskaraktär för vissa inredningsarbeten för totalt 200 000 kr. samt för anskaffning av administrativa inventarier för totalt 600 000 kr.

SR hemställer att företaget i tilläggsanslag för verksamheten inom Sveriges Utbildningsradio budgetåret 1979/80 tilldelas 3 053 000 kr.

Föredraganden

Regeringen har beslutat att Sveriges Utbildningsradio AB (UR) skall förläggas till Lindalen i Tyresö kommun och har den 20 april 1979 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att före utgången av år 1979 i samråd med UR redovisa ett byggnadsprogram för nybyggnad i Tyresö.

Sveriges Radio AB (SR) har i skrivelse till regeringen hemställt om att

UR, i avvaktan på inflyttning i egna lokaler i Tyresö, bereds möjlighet att provisoriskt förlägga huvuddelen av UR:s verksamhet till gemensamma och ändamålsenliga lokaler. SR föreslår att UR får disponera 7 078 m² i kv. Amsterdam.

Enligt min mening bör UR beredas möjlighet att i avvaktan på flyttning till Lindalen i Tyresö utnyttja lokalerna i kv. Amsterdam. Jag utgår härvid från att hyrestiden anpassas till den planerade tidpunkten för flyttningen till Tyresö 1984 och att arbetet med planeringen av de nya lokalerna i Lindalen bedrivs skyndsamt och i enlighet med meddelade riktlinjer.

Jag beräknar ökade kostnader för lokalhyra och förvaltning till 2 253 000 kr. för innevarande budgetår. Jag beräknar vidare kostnader för administrativa inventarier till 600 000 kr. Det senare beloppet minskar anskaffningsbehovet vid flyttningen till Lindalen.

Jag anser också i likhet med vad SR har föreslagit att de ökade lokalkostnaderna för UR skall motsvaras av minskade kostnader i den avgiftsfinansierade verksamheten till ett belopp av 2 253 000 kr. och balanseras av motsvarande överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten 1979/80, vilket bör framgå av SR:s bokslut.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sveriges Utbildningsradio aktiebolag* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett anslag av 2 853 000 kr.

[13] **E 10. Undervisning för invandrare i svenska språket m. m.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 90 057 000 kr. Från anslaget bestrids bl. a. kostnader för grundläggande undervisning i svenska språket med samhällsorientering för vuxna invandrare, vilka är stadigvarande bosatta i Sverige. Undervisningen, som bedrivs som försöksverksamhet, får omfatta högst 850 000 studietimmar under budgetåret 1979/80. Av dessa får 400 000 studietimmar användas till undervisning som ges enligt lagen (1972: 650 ändrad 1976: 590) om rätt till ledighet och lön vid deltagande i svenskundervisning för invandrare och 450 000 studietimmar får användas för övrig invandrarundervisning. Undervisningen, som skall vara kostnadsfri för deltagarna, bedrivs av skolöverstyrelsen i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen och statens invandrarverk och anordnas av studieförbunden.

Folkbildningsförbundet har inkommit med en skrivelse angående statsbidragen till cirkelledare i svenska med samhällsorientering för invandrare inkl. lagstadgad undervisning.

Föredraganden

Sedan den 1 januari 1978 utgår statsbidrag med 100 kr. 25 öre per studietimme i studieförbundens undervisning för invandrare i svenska
4 Riksdagen 1979/80. I saml. Nr 25

språket m. m. Den allmänna kostnadsutvecklingen har ställt studieförbunden i en svår situation vad gäller svenskundervisning för invandrare eftersom denna undervisning skall vara kostnadsfri för deltagarna. Med hänsyn härtill förordar jag att statsbidraget per studietimme fr. o. m. den 1 januari 1979 höjs från nuvarande högst 100 kr. 25 öre till högst 102 kr. 45 öre per studietimme. Av detta belopp räknar jag med att bidrag till ledare och materiel skall utgå med högst 65 kr. 45 öre per studietimme. Fr. o. m. den 1 juli 1979 beräknar jag en ytterligare höjning med 2 kr. 25 öre till högst 104 kr. 70 öre per studietimme, varav högst 67 kr. 70 öre beräknas avse bidrag till ledare och materiel. Till verifierade lönebikostnader utgår statsbidrag med högst 2 kr. per studietimme. Med hänsyn till att studieförbundens lönebikostnader för ledarna i undervisningen för invandrare i svenska språket m. m. har ökat kraftigt under senare tid förordar jag att statsbidraget för lönebikostnader höjs från högst 2 kr. till högst 3 kr. 50 öre per studietimme fr. o. m. den 1 juli 1979.

De av mig förordade bidragsförändringarna kan beräknas medföra ett ytterligare medelsbehov under detta anslag om ca 6,3 milj. kr. för budgetåret 1979/80.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna vad jag har förordat i fråga om höjningar av statsbidragsbelopp till undervisning för invandrare i svenska språket m. m.

[14] E 14. **Sveriges Utbildningsradio aktiebolag: Kompensation för prisutvecklingen.** Riksdagen beslöt våren 1978 i enlighet med regeringens förslag i propositionen om radio och TV att programföretagen skall erhålla kompensation för den allmänna kostnadsutvecklingen som den avspeglar sig i konsumentprisindex (KPI) (prop. 1977/78: 91, KrU 1977/78: 24, rskr 1977/78: 337).

I prop. 1978/79: 25 hemställde regeringen om bemyndigande att slutligt fastställa kompensation för automatiska pris- och löneökningar för Sveriges Utbildningsradio aktiebolag (UR) enligt samma principer som gäller för den övriga rundradioverksamheten. Riksdagen beslöt i enlighet med regeringens förslag (UbU 1978/79: 15, rskr 1978/79: 124).

UR har hemställt, dels att företaget erhåller ett tilläggsanslag för budgetåret 1978/79 om 500 000 kr. för att täcka kostnadsökningen, dels att kompensation för kostnadsökning i fortsättningen utbetalas som tilläggsanslag inom resp. budgetår, dels att företaget fr. o. m. budgetåret 1979/80 erhåller medel på reservationsanslag.

Föredraganden

Riksdagen har vid 1978/79 års riksmöte bemyndigat regeringen att slutligt fastställa kompensation för automatiska pris- och löneökningar för

Sveriges Utbildningsradio aktiebolag (UR) med utgångspunkt i den allmänna kostnadsutvecklingen som den avspeglar sig i konsumentprisindex (KPI), enligt samma principer som gäller för den övriga rundradioverksamheten (prop. 1978/79: 25, UbU 1978/79: 15, rskr 1978/79: 124).

UR har f. n. ett obetecknat anslag. Fr. o. m. budgetåret 1980/81 bör UR erhålla ett reservationsanslag, eftersom det slutliga utfallet av kostnadsökningarna enligt KPI inte kan fastställas förrän efter budgetårets slut. Riksdagen bör enligt min mening för varje budgetår anvisa medel på en särskild anslagspost till kompensation för den allmänna kostnadsutvecklingen som den avspeglas i KPI. Medlen skall utbetalas till UR kvartalsvis i efterskott. Anslagsposten, som enbart skall kunna användas för detta ändamål, bör vara så generöst beräknad att medlen räcker även för kostnadsökningar som överstiger vad som i nuläget kan förväntas.

Den kompensation för allmän kostnadsutveckling som den avspeglas i KPI som bör utgå till UR för budgetåret 1978/79 har beräknats till 4 047 400 kr. I regeringens förslag till budget för UR för budgetåret 1978/79, som fastställs genom riksdagsbeslut (prop. 1977/78: 91, KrU 1977/78: 24, rskr 1977/78: 337), hade beräknats medel för löne- och prisomräkning med 3 610 700 kr. Den kompensation som bör utgå sedan medlen för löne- och prisomräkning har avräknats uppgår till 436 700 kr. Dessa medel bör anvisas till UR även för budgetåret 1979/80. Vidare bör riksdagen till UR anvisa medel för den kompensation som kan komma att utbetalas under innevarande budgetår. För detta ändamål bör enligt min mening beräknas 10 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sveriges Utbildningsradio aktiebolag: Kompensation för prisutvecklingen* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 10 873 400 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[15] **13. Radio- och televisionshus.** I statsbudgeten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett investeringsanslag av 2 416 000 kr. Behållningen under anslaget var vid ingången av budgetåret ca 2.8 milj. kr. Byggnadsstyrelsen har beräknat medelsbehovet under budgetåret till ca 7.5 milj. kr., varför ytterligare 2,3 milj. kr. behöver anvisas på tilläggsbudget.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Radio- och televisionshus* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 2 300 000 kr.

[16] **14. Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 135 milj. kr. (prop. 1978/79: 82, UbU 1978/79: 43, rskr 1978/79: 410). Under anslaget är uppförda två investeringsplaner, nämligen en plan för utbildning och forskning och en plan för kulturändamål m. m. Behållningen vid budgetårets början uppgick till 49 milj. kr. Någon medelsanvisning på tilläggsbudget beräknas f. n. inte bli erforderlig. Däremot bör följande objekt redovisas i detta sammanhang. Kostnaderna redovisas i det följande i prisläget den 1 april 1979.

Stockholm

Om- och tillbyggnad av restaurang m. m. inom Frescatiområdet. I prop. 1977/78: 106 (s. 4) lämnades senast redogörelse för ombyggnad av den nuvarande restaurangen Lantis och nybyggnad av det s. k. Allhuset med lokaler för bokhandel, kårservice, kafé och godscentral.

Regeringen uppdrog den 8 juni 1978 åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 33 250 000 kr. i prisläget den 1 april 1977 utföra nämnda om- och tillbyggnad samt provisorisk restaurang under tiden för ombyggnaden. Byggnadsarbetena påbörjades i december 1978. Uppräknad till prisläget den 1 april 1979 blir kostnadsramen 39,3 milj. kr.

Byggnadsstyrelsen har den 26 juni 1979 redovisat att kostnaderna för projektet nu beräknas till 46,7 milj. kr. Byggnadsstyrelsen bedömer att kostnadsökningen i första hand beror på att projektets svårighetsgrad som har sin grund i det komplexa innehållet och den ovanliga utformningen, underskattades i systemkalkylen. Kostnadsökningen sammanhänger enligt styrelsen också med utvecklingen av byggnadskostnaderna under den utsträckta tiden från projekteringen av systemhandlingar till byggstarten.

ca 4 år. Enligt byggnadsstyrelsens erfarenhet kan i enskilda fall en indexmässig uppräknig av kostnadsramar över så lång tid vara behäftad med osäkerhet.

Nybyggnad av idrottshallar m. m. för gymnastiklärarutbildning. Av den redogörelse som lämnades i prop. 1978/79: 82 (s. 8) för detta projekt framgår att nybyggnaden omfattar två idrottshallar, varav en mindre. I gällande investeringsplan finns uppförd en kostnadsram av 12 050 000 kr., motsvarande 13 150 000 kr. i prisläget den 1 april 1979, som omfattar den större hallen och vissa sprängningsarbeten för den mindre hallen.

Byggnadsstyrelsen har redovisat systemhandlingar för den mindre idrottshallen om 710 m² programarea. Byggnadsarbetena planeras kunna ske i direkt anslutning till färdigställandet av den större hallen. Kostnaden beräknas till 3 050 000 kr. exkl. sprängningsarbeten. Byggnadsstyrelsen föreslår att kostnadsramen för nybyggnaden höjs till (13 150 000 + 3 050 000 =) 16,2 milj. kr.

Lund

Ombyggnad av datacentral. Regeringen uppdrog den 10 maj 1979 åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 3 milj. kr. i prisläget den 1 april 1978 projektera ombyggnad av datacentralen vid universitetet i Lund t. o. m. bygghandlingar. Regeringen har samma dag bemyndigat byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 2 milj. kr. i prisläget den 1 april 1978 utföra sådana ombyggnadsåtgärder som direkt följer med den planerade installationen av datorutrustningen. Kostnaderna har förskottsvis belastat kostnadsramen Diverse objekt. Övriga planerade åtgärder innefattar bl. a. kundutrymmen och arbetsrum m. m. Byggnadsstyrelsen föreslår en kostnadsram av 3,3 milj. kr. i prisläget den 1 april 1979 för hela ombyggnaden av datacentralen.

Föredraganden

Med hänvisning till vad jag har anfört i det föregående bör i gällande investeringsplan föras upp följande kostnadsramar i 1 000-tal kr.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning		Byggstart år-mån	Färdig- ställande år-mån
	78-04-01	79-04-01	Faktisk t. o. m. 79-06-30	Beräknad för 1979/80		
Utbildning och forskning						
<i>Stockholm</i>						
Om- och tillbyggnad av restaurang m. m. inom Frescatiområdet	36 050	46 700	8 242	15 000	79-02	81-02
Nybyggnad av idrottshallar m. m. för gymnastiklärarutbildning	12 050	16 200	6 126	5 000	78-09	80-12
<i>Lund</i>						
Ombyggnad av datacentral		3 300		1 100	79-09	80-09

Under investeringsanslaget Byggnadsarbeten för statlig förvaltning har budgetministern tidigare denna dag redovisat ett förslag till *nybyggnad i kvarteret Balder* i Borås. I denna nybyggnad planeras lokaler för statens industriverks enhet för företagsutveckling (SIFU) m. fl. myndigheter samt för högskolan i Borås. Regeringen har föreskrivit att högst 7 000 m² exkl. kapprum etc. får disponeras för högskolan, innefattande bibliotekarielinjen, förskolläro- och fritidspedagogutbildning, lokala linjer, enstaka kurser och förvaltning. Redovisning av byggnadsprojektet i sin helhet har lämnats under nämnda investeringsanslag.

Jag förordar att de ökade utgifter som hänger samman med här behandlade objekt får bestridas av tillgängliga medel under förevarande anslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten m.m. inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för vissa byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[17] *Lånefonden för riksinternatskoleverksamhet i Sigtuna*. I anledning av vad jag anfört under anslaget C 19. Bidrag till driften av riksinternatskolor angående ett ränte- och amorteringsfritt lån för skol- och internatverksamhet i Sigtuna hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lånefonden för riksinternatskoleverksamhet i Sigtuna* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 5 000 000 kr.

Bilaga 6.1

AVTAL.

1979-09-13

angående riksinternatskola m.m. i Sigtuna

Enligt avtal den 2 mars 1970 och den 26 maj 1975 mellan staten och Sigtunastiftelsen, nedan kallad stiftelsen, driver stiftelsen sitt humanistiska läroverk med tillhörande elevhem som riksinternatskola.

Sigtunaskolans aktiebolag, nedan kallat bolaget, bedriver enligt avtal med staten den 21 juni 1976 internatverksamhet för elever som anvisas av intagningsnämnden för riksinternatskolorna.

Stiftelsen och bolaget har funnit att de har ett gemensamt intresse av att låta den skol- och internatverksamhet, som de nu driver, fr. o. m. den 1 juli 1980 med vissa ändringar fortsätta i regi av en stiftelse, nedan kallad skolstiftelsen, som stiftelsen och bolaget bildar för ändamålet. (Stiftelsen och bolaget har träffat preliminärt avtal härom den 9 februari 1979).

Med anledning härav har staten, å ena, samt stiftelsen och bolaget, å andra sidan, enats om följande.

1. Avtalen den 2 mars 1970, den 26 maj 1975 och den 21 juni 1976 skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1980.

2. Staten erlägger senast den 28 december 1979 en milj. kr. till stiftelsen och bolaget. I och med att beloppet erläggs har stiftelsen och bolaget – utöver statsbidrag som kan utgå enligt gällande förordningar – inte något anspråk gentemot staten med anledning av den verksamhet som avses med de under punkt 1 angivna avtalen eller eventuellt underskott i verksamheten för perioden fram till den 1 juli 1980.

3. Om stiftelsen och bolaget bildar den tilltänkta skolstiftelsen genom att tillskjuta de tillgångar som anges i *bilaga 1* resp. *bilaga 2*, skall staten erbjuda skolstiftelsen att med staten ingå avtal om riksinternatskola m. m. på de villkor som framgår av punkt 4.

Som ytterligare förutsättningar för att ett sådant erbjudande skall göras gäller följande. Skolstiftelsen får inte vara skyldig att, i vidare mån än som framgår av bilagorna 1 och 2, svara för skulder och andra förpliktelser som har uppkommit i verksamhet som har drivits av annan än skolstiftelsen. Det får inte heller finnas något förbehåll rörande den tillskjutna egendomen eller något moment i skolstiftelsens stadgar som kan innebära svårigheter för skolstiftelsen att fullgöra sin del av avtalet. Staten skall utse en av stiftelsens revisorer såvitt gäller tid som omfattas av avtalet.

4. De villkor på vilka staten enligt punkt 3 skall erbjuda skolstiftelsen att sluta avtal är följande.

a) Den skol- och internatverksamhet för vilken skolstiftelsen har fått medel enligt bilagorna 1 och 2 skall av skolstiftelsen bedrivas som

riksinternatskola med utbildning som motsvarar utbildning enligt läroplanen för gymnasieskolan. Det förutses att vissa elever skall gå i Sigtuna kommuns grundskola eller gymnasieskola och att eleverna anvisas av intagningsnämnden för riksinternatskolorna.

b) För att stärka den ekonomiska grundvalen för riksinternatskolan skall staten senast den 28 december 1979 lämna skolstiftelsen ett lån på fem milj. kr. Detta lån skall vara ränte- och amorteringsfritt under tiden fram till den 1 juli 1985, om annat inte följer av sista stycket under 4 b).

Som underlag för eventuella förhandlingar om förlängning av lånet för tid efter utgången av juni 1985 skall skolstiftelsen till regeringen inge en plan över hur skolstiftelsen tänker sig att mark och andra anläggningar försettvis skall disponeras.

För lånet skall skolstiftelsen ställa säkerhet i form av pantbrev i skolstiftelsens fastigheter till belopp som vid varje tillfälle skall motsvara lånets restbelopp. Då lånet utlämnas skall pantbreven ha bästa förmånsrätt i skolstiftelsens fastigheter, stadsägorna 41 och 42 L.

Om skolstiftelsen skulle försälja någon fastighet eller någon del därav, skall skolstiftelsen erlægga 25 % av köpeskillingen till staten som amortering på lånet. Detta skall dock inte gälla om annat följer på grund av regeringens beslut vid medgivande enligt 4 f). Om skolstiftelsens verksamhet läggs ned eller om dess ändamål i väsentlig mån ändras skall då kvarstående del av lånet omedelbart återbetalas. Detsamma skall gälla om skolstiftelsen upplöses.

c) I riksinternatskolan intas både internatelever och externatelever (dag-elever).

Riksinternatskolan skall omfatta de linjer och studievägar inom dessa som skolöverstyrelsen bestämmer för varje läsår. Förslag skall lämnas av skolstiftelsen efter samråd med Sigtuna kommun.

d) För internatelever vid riksinternatskolan skall finnas sammanlagt minst 200 internatplatser.

e) Riksinternatskolan skall ledas av skolstiftelsens styrelse. Det förutsätts därvid dels att skolstiftelsen under avtalstiden inte bedriver annan verksamhet av nämnvärd omfattning, dels att skolstiftelsens stadgar för avtalstiden föreskriver följande om styrelsen.

Styrelsen skall bestå av åtta ledamöter som utses för högst tre år. Hälften av ledamöterna utses av stiftarna eller av någon som kan anses inta motsvarande ställning. Bland dessa utses ordföranden. Sigtuna kommun skall ha rätt att utse en ledamot. Regeringen utser tre eller, om kommunen inte utnyttjar sin rätt, fyra ledamöter. Styrelsen utser inom sig vice ordförande.

För varje ledamot skall en personlig suppleant utses för samma tid och i samma ordning.

I frågor som rör den avtalade verksamheten gäller följande. Styrelsen är beslutförlig när mer än halva antalet ledamöter eller suppleanter för dem är

närvarande. Som styrelsens beslut gäller den mening som biträds av mer än hälften av antalet närvarande ledamöter och tjänstgörande suppleanter eller, vid lika röstetal, den mening som biträds av ordförande.

Staten har intet att erinra mot att i skolstiftelsens stadgar tas in en bestämmelse om att visst antal företrädare för de anställdas organisationer skall ha närvarorätt och yttranderätt vid sammanträden med styrelsen.

f) Den mark och de anläggningar som anges i bilagorna 1 och 2 får under avtalstiden inte avyttras, ytterligare belånas eller annat än tillfälligt upplåtas utan regeringens medgivande.

g) Styrelsen skall väl värda den egendom som står till förfogande för den avtalade verksamheten och svara för driften av verksamheten. Därvid skall styrelsen anställa personal för verksamheten, om inte annat följer av privatskolförordningen (1967:270), fastställa elevavgifter samt årligen upprätta budget och till skolöverstyrelsen lämna redovisning för verksamheten.

Räkenskaperna för den avtalade verksamheten skall föras åtskilda från stiftelsens övriga räkenskaper.

Närmare bestämmelser om redovisning och revision av styrelsens verksamhet enligt g) meddelas av skolöverstyrelsen i reglemente för riksinternatskolan.

h) Skolstiftelsen svarar för att den avtalade verksamheten har erforderliga lokaler och anläggningar.

Till byggnadskostnader för elevhem utgår statsbidrag enligt förordningen (1979:452) om statsbidrag till vissa elevhem eller de bestämmelser som kan komma att ersätta berörda bestämmelser i denna förordning. Vad sålunda har utgått i statsbidrag skall återbetalas, om stiftelsen upplöses.

I fråga om ny-, om- eller tillbyggnad eller köp av andra lokaler och anläggningar än elevhem skall staten och skolstiftelsen överlägga om de ekonomiska konsekvenserna utifrån de regler som gäller för statlig medverkan vid finansiering av skolbyggnader inom det allmänna skolväsendet. Sådana överläggningar skall företrädesvis äga rum med ledning av plan över hur skolstiftelsen tänker sig att mark och andra anläggningar fortsättningsvis skall disponeras.

i) För driften av riksinternatskolan och riksinternatverksamheten utgår statsbidrag av den omfattning som följer av 20, 22 och 23 §§ förordningen (1970:333) om riksinternatskolor.

j) De kostnader för den avtalade verksamheten som inte täcks av statsbidrag eller ersättning från kommuner skall täckas av skolstiftelsen genom elevavgifter eller på annat sätt.

k) Avtalet skall gälla för tiden den 1 juli 1980--30 juni 1985. Om avtalet inte sägs upp senast tio månader före avtalstidens utgång, skall det förlängas varje gång med ett år.

l) Om endera parten inte iakttar villkoren i avtalet, får den andra parten säga upp avtalet till upphörande nästkommande 1 juli. Dock skall uppsäg-

ningstiden vara lägst fyra månader.

4. Det nu slutna avtalet mellan staten samt Sigtunastiftelsen och Sigtunaskolans aktiebolag är från statens sida träffat under förutsättning av regeringens godkännande.

Till detta avtal har fogats vissa protokollsanteckningar som *bilaga 3*.

Detta avtal har upprättats i tre likalydande exemplar av vilka parterna har tagit var sitt.

Stockholm den 13 september 1979

För staten
Ulf W Lundin

För Sigtunastiftelsen
Curt Nicolin Ingvar Bohman

För Sigtunaskolans aktiebolag
Ulf Hellners

Mot ovanstående avtal har vi intet att erinra

För Knut och Alice Wallenbergs stiftelse
Jacob Wallenberg

Peter Wallenberg

Bilaga 1 till avtal mellan
Staten, Sigtunastiftelsen och
Sigtunaskolans AB
1979-09-13

Specifikation av tillgångar som Sigtunastiftelsen skall tillskjuta vid grundandet av Skolstiftelsen

Tillgångar	Värde, 1 000-tal kronor	
Inventarier		1 500
Byggnader		
Skollokaler och elevhem	21 600	
Fyra villor	1 000	
Bostäder (tidigare S:t Göran, del)	1 700	
Gymnastikhus med slöjdsalar, m. m.	1 600	
Tennisbana med Barracudahall, ishockeyrink samt div. byggnader å Aludden	900	26 800
Mark		
Skollokaler och elevhem, Stg 41, 41 A, 42, 42 N, 42 I 42 J och 42 L	9 000	
Fyra villor, Stg 42 D, 42 E, 42 F och 42 G	644	
Del av Aludden, områden 1 och 2	3 400	
Skogsområde norr skolområdet, Stg 42 K	2 145	15 189
Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder till samma värde		
Summa tillgångar		43 489
Avgår		
Ränte- och amorteringsfritt lån enligt K. brev 1963-06-05		1 150
Saldo tillskott		42 339

Bilaga 2 till avtal mellan
Staten, Sigtunastiftelsen och
Sigtunaskolans AB
1979-09-13

Specifikation av tillgångar som Sigtunaskolans AB skall tillskjuta vid grundandet av skolstiftelsen

Tillgångar	Värde, 1 000-tal kronor	
2 andelar i brf Sigtunahus 1	540	
2 andelar i brf Koppardosan 4	180	
Inventarier	1 030	
Fastigheter	34 890	36 640
Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder till samma värde		
Summa tillgångar		36 640

*Bilaga 3 till avtal mellan
Staten, Sigtunastiftelsen och
Sigtunaskolans AB*

**Protokollsanteckningar till avtal 1979-09-13 angående riksinternatskola
m. m. i Sigtuna**

Gemensamma protokollsanteckningar

1. Parterna är medvetna om att skolöverstyrelsen utreder förutsättningarna för en internationell gymnasielinje vid riksinternatskolan och att skolöverstyrelsen kan väntas redovisa sitt förslag inom kort. Parterna är också medvetna om att denna fråga är av intresse för skolstiftelsen och är därför beredda att diskutera frågan efter det att skolöverstyrelsen har lämnat sitt förslag.

2. Staten avser att se över konstruktionen av driftbidragssystemet för riksinternatskolorna.

3. Parterna är ense om att den personal som nu är anställd dels av bolaget, dels av stiftelsen för den av humanistiska läroverket bedrivna verksamheten skall erbjudas fortsatt anställning på oförändrade villkor hos skolstiftelsen samt därvid i samtliga hänseenden tillgodoräkna sig sin tidigare anställningstid vid bolaget resp. humanistiska läroverket.

Parterna är vidare ense om att de särskilda kostnader som kan uppstå för skolstiftelsen på grund av övertalighet skall bäras av skolstiftelsen. Något statsbidrag skall således inte utgå som bidrag till kostnader för löner m. m. för övertalig personal.

4. Parterna är ense om att i samråd med Sigtuna kommun vidare diskutera frågan om att i skolstiftelsens regi få bedriva viss utbildning i årskurserna 7–9 i grundskola enligt gällande läroplan för grundskolan.

Protokollsanteckning av staten

Framställning enligt punkt 4 f om avyttring, ytterligare belåning eller annan än tillfällig upplåtelse av mark eller anläggning som tillhör skolstiftelsen kommer normalt att medges om detta kan bedömas vara till förmån för skolstiftelsens verksamhet.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Dahlgren

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

TIONDE HUVUDTITELN

F. Service och kontroll

[1] **F 9. Statens utsädeskontroll: Utrustning.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 80 000 kr.

Statens utsädeskontroll

Vid statens utsädeskontrolls enhet i Solna finns en specialgroningsanläggning. Under vintern 1979 gick denna anläggning sönder. En reparation av anläggningen är oekonomisk. Därtill är anläggningen synnerligen energikrävande.

Utsädeskontrollen föreslår därför att anläggningen byts ut mot gronings-skåp. Detta ger lägre analyskostnader samt är energibesparande. Kostna-den för inköp och installation av två gronings-skåp beräknas till 180 000 kr. Anvisat anslag krävs för andra nödvändiga investeringar. Utsädeskontrollen hemställer därför om ett tilläggsanslag av 180 000 kr.

Föredraganden

Jag biträder statens utsädeskontrolls förslag om tilläggsanslag för inköp av gronings-skåp.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Statens utsädeskontroll: Utrustning* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 180 000 kr.

[2] **Utökad garanti till förenade fabriksverken och SMT Pullmax AB.** Med anledning av förslag i prop. 1978/79: 25 (bil. 5 p. 10, TU 1978/79: 8, rskr 1978/79: 100) har riksdagen bemyndigat regeringen att ikläda staten garantier för täckning av kostnader intill ett belopp av högst 2 milj. kr. för utprovning av en avgaskontrollmetod hos förenade fabriksverken och SMT Pullmax AB. Med stöd av detta bemyndigande har regeringen godkänt det i nämnda proposition redovisade avtalet mellan staten, å ena, samt förenade fabriksverken och SMT Pullmax AB, å andra sidan, rörande utprovning och utveckling av ett system för förenklad avgasprovning.

Mot bakgrund av att den i avtalet angivna utprovningsfasen inte såsom förutsatts kunnat slutföras till den 30 september 1979 har parterna i ett tilläggsavtal av den 17 september 1979 överenskommit om att förlänga utprovningsfasen t. o. m. den 30 juni 1980. Enligt tilläggsavtalet kommer regeringen att slutligt godkänna detta under förutsättning att riksdagen fattar de beslut som behövs härför.

Under den förlängda delen av utprovningsfasen skall utförda avgasprov utvärderas. Vidare skall visst kompletterande systemarbete och vissa konstruktionsprov genomföras. Det i huvudavtalet gjorda garantiåtagandet från statens sida avseende utprovningsform har i tilläggsavtalet utökats med ett belopp av 2 milj. kr. Detta belopp exkluderar indexuppräknings och vissa avvecklingskostnader intill ett belopp av 175 000 kr. Innan arbetet påbörjas med en ny fas efter den 30 juni 1980 skall parterna enligt tilläggsavtalet ha träffat överenskommelse om det fortsatta arbetets omfattning och kostnad.

För att tilläggsavtalet slutgiltigt skall kunna godkännas förordar jag att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande att ikläda staten ytterligare garantier avseende eventuell ersättning till de aktuella företagen.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

- att bemyndiga regeringen att – utöver tidigare beslutade garantier
- ikläda staten ytterligare garantier för täckning av kostnader intill ett belopp av högst 2 500 000 kr. för utprovning av en avgaskontrollmetod hos förenade fabriksverken och SMT Pullmax AB.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[3] 15. **Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 90 milj. kr. Anslaget disponeras i enlighet med en investeringsplan, som upptar av riksdagen godkända kostnadsramar för de i planen ingående objekten.

Byggnadsstyrelsen hemställer att en kostnadsram för följande objekt tas upp i investeringsplanen.

Sveriges lantbruksuniversitet

Ultuna

Ökad antagning till veterinärlinjen, om- och tillbyggnad, KC. Enligt riksdagens beslut har den årliga antagningen till veterinärlinjen ökat från 50 till 75 studerande per år fr. o. m. höstterminen 1978. De första två åren sker undervisningen vid husdjursvetenskapligt centrum (HVC). Fr. o. m. höstterminen 1980 startar undervisningen med det ökade antalet studerande vid klinikcentrum (KC), vilket kräver en om- och tillbyggnad av detta.

Den 22 februari 1979 uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen att projektera denna om- och tillbyggnad inom en kostnadsram av högst 4,6 milj. kr. i prisläget den 1 april 1978. Denna kostnad motsvarar 5,1 milj. kr. i prisläget den 1 april 1979.

Byggnadsstyrelsen, som den 18 september 1979 inkommit med programhandlingar, beräknar på grundval av dessa att kostnaderna för byggnadsarbetena skall rymmas inom den av regeringen satta kostnadsramen. Om vissa av lokalerna skall kunna tas i bruk redan vid höstterminens början den 1 september 1980 måste bygguppdrag ges i mitten av december 1979. Byggnadsstyrelsen anser därför att ärendet bör redovisas för riksdagen i samband med tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80.

Föredraganden

Med hänvisning till vad byggnadsstyrelsen anfört föreslår jag att en kostnadsram för objektet förs upp i gällande investeringsplan med ett belopp av 5,1 milj. kr.

Investeringsplan (1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram	Byggstart	Färdigställande
	1979-04-01	år-mån	år-mån
Sveriges lantbruksuniversitet			
<i>Ultuna</i>			
Ökad antagning till veterinärlinjen, om- och tillbyggnad, KC	5 100	80-03	81-08

Kostnaderna för objektet bör få bestridas av tillgängliga medel under anslaget.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom i investeringsplanen uppförd kostnadsram i enlighet med vad jag har förordat i det föregående.
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för vissa byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Burenstam Linder

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser handelsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

ELFTE HUVUDTITELN

B. Främjande av utrikeshandeln m. m.

B 2. Handelssekreterare. Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag om 24 413 000 kr.

I detta belopp ingår medel avsedda för att täcka handelssekreterarnas löneförmåner.

Riksdagen har beslutat om ändring av reglerna om folkbokföring och beskattning av personer anställda utomlands i statens tjänst m. m. (prop. 1978/79: 58, SkU 1978/79: 15, rskr 1978/79: 84). Riksdagen har för budgetåret 1978/79 anvisat ett reservationsanslag av 604 000 kr. för ökade lönekostnader under budgetåret 1978/79 föranledda av de nya reglerna (prop. 1978/79: 125 bil. 8, NU 1978/79: 54, rskr 1978/79: 447). Under innevarande budgetår beräknar jag ökningen av lönekostnaderna för 26 handelssekreterare och för två andra personer med löneförmåner motsvarande handelssekreterares till 1 253 000 kr. På grund härav behöver anslaget B 2. Handelssekreterare räknas upp med motsvarande belopp.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Handelssekreterare* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 253 000 kr.

Utdrag
ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Wirtén

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser arbetsmarknadsdepartementets verksamhetsområde

-----

DRIFTBUDGETEN

TOLFTE HUVUDTITELN

C. Arbetsmiljö

[1] C 1. **Arbetskyddsstyrelsen.** Genom proposition (1979/80: 10) om kontroll av hybrid-DNA-teknikens användning har regeringen föreslagit att en delegation för hybrid-DNA-frågor skall inrättas. Delegationen skall yttra sig till berörda tillsynsmyndigheter i frågor rörande riskklassificering och övriga säkerhets- och skyddsfrågor. Den skall också göra myndigheterna uppmärksamma på sådana förhållanden inom hybrid-DNA området som kan vara av värde för deras tillsynsverksamhet. Delegationen skall vidare yttra sig till statliga institutioner samt till institutioner, företag m. fl. utanför den offentliga sektorn i frågor om riskklassificering samt i andra frågor än de som är föremål för tillståndstvång eller offentlig tillsyn. Delegationen skall även följa utvecklingen med avseende på de etiska villkoren för användningen av hybrid-DNA-tekniken och anmäla till regeringen om någon planerad användning av tekniken kan ifrågasättas från etiska och humanitära utgångspunkter. Slutligen skall delegationen ha till uppgift att informera allmänheten om utvecklingen inom delegationens ansvarsområde på ett sådant sätt att intresset för frågorna upprätthålls och den allmänna debatten stimuleras. Delegationen bör knytas till arbetskyddsstyrelsen i administrativt hänseende och föreslås inrättad fr. o. m. den 1 januari 1980.

I propositionen föreslås att två handläggare knyts till delegationens sekretariat. De skall ha sådan naturvetenskaplig kompetens att de behärskar ämnesområdet. Vidare behöver delegationen personalresurser för kansliuppgifter samt medel för vissa omkostnader m. m.

Enligt propositionen blir informationsverksamhet en viktig uppgift för såväl delegationen som för det sekretariat som kommer att knytas till denna. Vissa medel bör därför beräknas speciellt för information om hybrid-DNA. Informationsinsatserna bör i och för sig ingå som en ordinarie del i främst arbetarskyddsstyrelsens informationsverksamhet men kommer på grund av delegationens övergripande uppgifter när det gäller hybrid-DNA-frågor också att omfatta hithörande frågor som faller inom ramen för andra myndigheters tillsynsområden. I sådana fall är det enligt propositionen givetvis väsentligt att informationen utformas i samråd med berörda tillsynsmyndigheter och med utnyttjande av deras informationsresurser.

Totalt beräknar jag medelsbehovet för delegationen för hybrid-DNA-frågor till 200 000 kr. under budgetåret 1979/80.

Med hänvisning till vad jag nu anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Arbetarskyddsstyrelsen* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

C 7. Bidrag till Stiftelsen Samhällsföretag

[2] *Sekretess för uppgifter om anvisade arbetstagare inom de regionala stiftelserna för skyddat arbete.* Arbetsvårdsföretagen drivs f. n. som offentliga förvaltningar i myndighetsform. Detta innebär bl. a. att tryckfrihetsförordningens bestämmelser om allmänna handlingars offentlighet gäller för arbetsvårdsföretagen. Det medför emellertid också att arbetsvårdsföretagen måste iaktta de begränsningar i rätten att få tillgång till allmänna handlingar som finns i lagen (1937: 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar, den s. k. sekretesslagen. Handlingar som rör personliga förhållanden för arbetstagare, som har anvisats skyddat arbete av arbetsförmedlingen, kan därför inte lämnas ut av arbetsvårdsföretagen annat än under de förutsättningar som anges i sekretesslagen (14 och 25 §§).

Vid årsskiftet 1979/80 övergår huvudmannskapet för den skyddade verksamheten i landet enligt riksdagens beslut (prop. 1977/78: 30, AU 16, rskr 74) till de regionala stiftelserna för skyddat arbete. Stiftelserna är privaträttsliga subjekt utan myndighetsfunktioner och de regler om offentlighet och sekretess som gäller i dag för arbetsvårdsföretagen kommer därför inte att bli tillämpliga på stiftelserna.

Den skyddade verksamheten bygger på att de anvisade arbetstagarna kan känna förtroende för att uppgifter om deras personliga förhållanden, t. ex. i form av intyg från läkare och psykologer eller i form av utredningar av deras arbetsförmåga och sociala situation, inte lämnas ut till obehöriga.

Det är därför viktigt att det vid övergången från offentlig till privat drift inte lämnas utrymme för några tvivel om att skyddet för de anvisade arbetstagarerna i detta avseende är lika starkt som tidigare. Mot denna bakgrund bör enligt min mening sekretessfrågan inte lösas avtalsvägen vilket annars är det vanliga på den privata arbetsmarknaden, utan genom lagstiftning. I lagen (1979: 47) om regionala stiftelser för skyddat arbete bör det därför införas en bestämmelse som förbjuder den som deltar i eller har deltagit i verksamheten hos en regional stiftelse att obehörigen röja vad han därvid har fått veta om en anvisad arbetstagares personliga förhållanden. Lagförslaget fogas till detta protokoll som *bilaga*.

Den föreslagna bestämmelsen gäller var och en som deltar i eller har deltagit i verksamheten hos stiftelsen – antingen som anställd eller i någon annan funktion t. ex. som styrelseledamot – och som därvid har tagit befattning med ett ärende som rör en anvisad arbetstagare eller annars har fått reda på någon uppgift om en sådan arbetstagares personliga förhållanden. En sådan uppgift får inte röjas obehörigen. Detta innebär att uppgiften normalt inte får lämnas ut vare sig muntligen eller genom att en handling företes eller lämnas ut. Uppgifter som rör anvisade arbetstagares personliga förhållanden skall således i princip vara lika skyddade hos den regionala stiftelsen som hos arbetsförmedlingen.

Den som bryter mot bestämmelsen kan straffas enligt 20 kap. 3 § brottsbalken för brott mot tystnadsplikt. I den bestämmelsen föreskrivs att den som yppar vad han till följd av lag eller annan författning är pliktig att hemlighålla eller olovligen utnyttjar sådan hemlighet döms för brott mot tystnadsplikt till böter eller fängelse i högst ett år. För den som av oaktsamhet begår sådan gärning är straffet böter. Det bör framhållas att som brott mot tystnadsplikt betraktas även att någon röjer något som han skall hemlighålla genom att förete eller lämna ut en handling (jfr NJA 1953 s. 654). Med hänsyn till den allmänna straffbestämmelsen bör det inte tas in någon särskild straffbestämmelse i lagen om regionala stiftelser för skyddat arbete. Det har dock ansetts lämpligt att erinra om att straffansvaret regleras i brottsbalken.

Jag vill i detta sammanhang nämna att den föreslagna lagstiftningen får betydelse även för arbetet hos arbetsförmedlingarna. Arbetsförmedlingarna bör fortsättningsvis som regel kunna utgå från att sekretesslagens skaderekvisit inte är uppfyllt när en handling överlämnas till den skyddade verksamheten och att handlingar därför kan vidarebefordras i samma ordning som nu gäller.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom arbetsmarknadsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1979: 47) om regionala stiftelser för skyddat arbete.

[3] C 8. **Bidrag till yrkesinriktad rehabilitering.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår förts upp ett anslag av 214 milj. kr. Härav har under delprogrammet Institutet för metodutveckling och forskning beräknats 7 150 000 kr.

Medlen disponeras av arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) för överföring till arbetsmarknadsutbildningsfonden.

Föredraganden

Under delprogrammet Institutet för metodutveckling och forskning har medel anvisats för verksamhet vid ett institut för metodutveckling m. m., som avsågs bli inrättat den 1 januari 1980. Av skäl som jag strax skall redovisa kommer institutet inte att inrättas vid den avsedda tidpunkten. Behov har därför uppkommit att disponera om de medel som beräknats för institutets verksamhet under andra hälften av budgetåret 1979/80.

Riksdagen har den 8 juni 1979 (prop. 1978/79: 216, AU 1978/79: 40, rskr 1978/79: 441) beslutat om fortsatt utredning av frågan om förläggning av institutet för metodutveckling, forskning och personalutbildning inom den yrkesinriktade rehabiliteringen. Regeringen har genom beslut den 16 augusti 1979 meddelat direktiv för en sådan utredning.

Först när utredningsarbetet har avslutats och riksdagen tagit ställning till förslag om lokalisering av institutet, kan AMS genomföra rekrytering av personal till institutet och påbörja verksamheten där.

I avvaktan härpå måste provisoriska lösningar tillskapas så att de uppgifter som under tiden den 1 januari–den 30 juni 1980 skulle ha utförts av institutet kan fullgöras i annan ordning.

Vid utformningen av sådana provisoriska lösningar måste även frågan om övertalig personal beaktas. Institutet för metodutveckling, forskning och personalutbildning inom den yrkesinriktade rehabiliteringen skall bildas genom en sammanläggning av bl. a. vissa delar av statens arbetsklirik och viss verksamhet vid Psykotekniska Institutet vid Stockholms universitet (PTI). Medel för de båda sistnämnda institutionernas verksamhet har beräknats endast för första hälften av budgetåret 1979/80 eftersom den planerade sammanläggningen, som jag nyss har nämnt, bedömdes komma till stånd den 1 januari 1980, samtidigt som den regionala organisationen med arbetsmarknadsinstitut för yrkesinriktad rehabilitering träder i kraft.

Personal vid statens arbetsklirik och PTI med i huvudsak klientinriktade uppgifter kommer att beredas arbete inom den regionala klientinriktade verksamheten med arbetsmarknadsinstitut i Stockholms län. I ett övergångsskede – innan rekryteringen till det centrala metodutvecklingsinstitutet har avslutats – kommer emellertid arbetskliriken och PTI att ha kvar viss personal, som inte kan beredas arbete i den regionala organisationen. Samtidigt saknas medel och arbetsuppgifter för en fortsatt verksamhet vid arbetskliriken och PTI. Enligt min mening bör därför statens arbetsklirik tillföras medel för viss fortsatt verksamhet under andra hälften av budget-

året 1979/80. Personal inom den arbetspsykologiska verksamheten som staten erbjudit anställning, men som inte kan beredas plats i den regionala organisationen med arbetsmarknadsinstitut i Stockholms län, bör erbjudas arbete vid statens arbetsklirik under samma tidsperiod.

Bland de uppgifter som skall åvila det centrala institutet för metodutveckling m. m. är att svara för utbildning av personal samt utveckling av metoder och arbetsformer vid arbetsmarknadsinstitutet. Dessa uppgifter är av särskilt stor betydelse i ett inledningsskede, när den nya organisationen byggs upp och etableras. I sin egenskap av huvudman för den yrkesinriktade rehabiliteringen har AMS att svara för att dessa uppgifter blir utförda på ett sådant sätt att fältorganisationen ges erforderligt stöd i uppbyggnadsskedet. Det bör därför, enligt min mening, ankomma på AMS att svara för att den personal som övergångsvis sysselsätts vid statens arbetsklirik på lämpligt sätt kan medverka i sådant utbildnings- och utvecklingsarbete och därigenom beredas meningsfulla arbetsuppgifter.

Därutöver behöver AMS temporärt ges möjlighet att använda under delprogrammet anvisade medel för att på projektbasis eller i annan form utföra de uppgifter, som åvilar styrelsen.

Mot bakgrund av vad jag här har anfört förordar jag att AMS får använda de medel som har anvisats under delprogrammet Institutet för metodutveckling och forskning dels för verksamhet som statens arbetsklirik föreslås bedriva under andra hälften av budgetåret 1979/80, dels också för sådana ytterligare kostnader för metodutveckling och personalutbildning avseende verksamheten vid de regionala arbetsmarknadsinstitutet som övergångsvis kan erfordras.

Jag vill för riksdagens kännedom meddela att regeringen den 16 augusti 1979 har godkänt avtal som träffats mellan statens förhandlingsnämnd och vissa arbetspsykologiska institut om överlåtelse av tillgångar m. m. från instituten. Ytterligare avtal kan komma att underställas regeringen för godkännande. Dessa övertagandekostnader bör bestridas med medel som har anvisats under anslaget C 8. Bidrag till yrkesinriktad rehabilitering. Det ankommer på AMS att senast den 28 december 1979 till dessa institut utbetala i avtalen överenskomna ersättningar som godkänts av regeringen.

Vidare vill jag för riksdagens kännedom meddela att regeringen genom beslut den 13 september 1979 har bifallit en framställning av skolöverstyrelsen om medel för anordnande av fortsatta korta anpassningskurser under tiden den 1 januari—den 30 juni 1980. I avvaktan på visst utredningsarbete rörande kursernas framtida anordnande, överföring av vissa medel till den nye kursanordnaren m. m., har medel för verksamheten tillgodoförts anslaget C 8. Bidrag till yrkesinriktad rehabilitering. Regeringen har bemyndigat skolöverstyrelsen att hos AMS rekvirera högst 1,9 milj. kr. för verksamhet med korta anpassningskurser under andra hälften av budgetåret 1979/80. AMS har samtidigt bemyndigats att bestrida riks försäkringsverkets kostnader för utbildningsbidrag till deltagare i korta anpassnings-

kurser under den angivna tidsperioden. Kostnaderna belastar tolfte huvudtitelns anslag C 8. Bidrag till yrkesinriktad rehabilitering.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna den disposition av anslaget Bidrag till yrkesinriktad rehabilitering som jag har förordat i det föregående.

Bilaga

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1979: 47) om regionala stiftelser för skyddat arbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979: 47) om regionala stiftelser för skyddat arbete

dels att nuvarande 5 § skall betecknas 6 §,

dels att den nya 5 § skall ha nedan angivna lydelse.

5 § Den som deltar i eller har deltagit i verksamheten hos den regionala stiftelsen får inte obehörigen röja vad han därvid har fått veta om en anvisad arbetstagares personliga förhållanden.

Om ansvar för den som bryter mot första stycket finns bestämmelser i 20 kap. 3 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

BOSTADSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Friggebo

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser bostadsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

TREITONDE HUVUDTITELN

B. Bostadsdepartementet m. m.

[1] B 11. Vissa energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m. Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 498,5 milj. kr.

Från anslaget bestrids kostnaderna för statens ekonomiska stöd till energibesparande åtgärder i statliga byggnader – exkl. byggnader för statliga bolag och affärsverk – bostadshus, allmänna samlingslokaler samt kommunala och landstingskommunala byggnader m. m. Från anslaget betalas också bidrag till energiinriktad utvecklings- och demonstrationsverksamhet inom bostadssektorn, bidrag till kommuner för rådgivning m. m. i energisparverksamhet samt vissa kostnader för informations- och utbildningsverksamhet i energifrågor med inriktning på energiförbrukningen i byggnadsbeståndet.

För disposition av anslaget för olika ändamål under ett budgetår gäller vissa av riksdagen fastställda ramar för beslut om lån och bidrag. I fråga om lån och bidrag för energibesparande åtgärder i bostadshus fastställde riksdagen för budgetåret 1978/79 en ram av 864 milj. kr. (prop. 1977/78: 100 bil. 16, CU 1977/78: 31, rskr 1977/78: 345). Med hänsyn till bl. a. sysselsättningseffekterna skulle ramen fördelas jämnt under budgetåret. Därjämte bemyndigade riksdagen genom detta beslut regeringen att inom ramen för ett belopp av 400 milj. kr. besluta om utökning av de olika ramarna för lån och bidrag till energibesparande åtgärder i befintlig bebyggelse på det sätt som är lämpligt med hänsyn till främst sysselsättningsläget.

Den 15 juni 1978 meddelade regeringen bestämmelser om dispositionen

av anslaget. I fråga om ramen för beslut om lån och bidrag för energibesparande åtgärder i bostadshus föreskrev regeringen bl. a., att av anslaget fick tas i anspråk före den 1 november 1978 högst 576 milj. kr. och före den 1 mars 1979 högst 288 milj. kr.

Genom beslut den 24 augusti 1978 föreskrev regeringen med ändring av beslutet den 15 juni 1978 att ytterligare 100 milj. kr. fick tas i anspråk av ramen om 864 milj. kr. före den 1 november 1978.

Vidare medgav regeringen med stöd av riksdagens i det föregående nämnda bemyndigande att – utöver vad som tidigare hade medgetts – ytterligare 300 milj. kr. får tas i anspråk för beslut om bidrag och lån för energibesparande åtgärder i bostadshus.

Föredraganden

I skrivelser den 16 november 1978 och den 19 februari 1979 hemställde bostadsstyrelsen att ramarna för beslut om lån och bidrag för energibesparande åtgärder i bostadshus och i kommunala och landstingskommunala byggnader skulle vidgas. Enligt skrivelserna beräknades 495 milj. kr. av anslaget om 576 milj. kr. och 288 milj. kr. av anslaget om 300 milj. kr. ha tagits i anspråk vid utgången av februari 1979.

Genom beslut den 17 maj 1979 medgav regeringen att ramen för beslut om bidrag enligt 38 a § kungörelsen om statligt stöd till allmänna samlingslokaler fick tas i anspråk för vidgning av ramen för beslut om bidrag enligt förordningen om statsbidrag för energibesparande åtgärder i kommunala och landstingskommunala byggnader m. m. i motsvarande mån.

Vidare medgav regeringen med stöd av riksdagens bemyndigande att – utöver vad som tidigare har medgetts – 74,5 milj. kr. fick tas i anspråk för beslut om bidrag och lån för energibesparande åtgärder i bostadshus samt 10 milj. kr. för beslut om bidrag för energibesparande åtgärder i kommunala och landstingskommunala byggnader m. m. Enligt beslutet skall beloppen användas i första hand för sådana energibesparande åtgärder som ger sysselsättning åt anställd arbetskraft i andra län än Stockholms län.

Den ram- och anslagsteknik som hittills har tillämpats innebär att anslag har anvisats med samma belopp som ramar m. m. Med tillämpning av samma teknik bör ett anslag nu anvisas som motsvarar den av regeringen beslutade ramvidgningen om 84,5 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Vissa energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 84 500 000 kr.

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Åsling

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser industridepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

FJORTONDE HUVUDTITELN

A. Industridepartementet m. m.

[1] **A 3. Kommittéer m. m.** Under denna anslagsrubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1979/80 tagits upp ett reservationsanslag av 20 milj. kr. I detta belopp har inte räknats in utgifter för energisparkommittén (I 1974: 05) och expertgruppen (I 1979: E) för forskning om regional utveckling.

Beträffande energisparkommittén får jag anföra följande.

Energisparkommitténs verksamhet har redovisats senast i prop. 1978/79: 115 om riktlinjer för energipolitiken (bil. 1 s. 109). Sedan denna redovisning lämnades har kommittén på regeringens uppdrag genomfört två särskilda energisparkampanjer. Bakgrunden till regeringens beslut om dessa kampanjer var att problem hade uppstått avseende oljetillförseln till Sverige.

Regeringen fattade beslut om den första kampanjen den 1 mars 1979. Kampanjen som i första hand inriktades mot besparingsåtgärder avseende uppvärmningsenergi hade som mål att spara 7% av den energi som normalt används under perioden mars-maj.

I en rapport till regeringen den 29 augusti 1979 har kommittén lämnat en slutlig redovisning för sparkampanjen. I rapporten konstaterar sparkommittén bl. a. att kampanjen, som har kostat sammanlagt 2,5 milj. kr. (jfr prop. 1978/79: 125 s. 49), har haft en betydande genomslagskraft och att den har haft en direkt inverkan på energianvändningen. Vidare anser

kommittén att det finns underlag för att konstatera att en total besparing av uppvärmningsenergi har skett i flerfamiljshusen under den aktuella perioden och att denna besparing sannolikt uppgår till nära 7%. Vad gäller energianvändningen i småhusen har kommittén inte kunnat göra liknande beräkningar. Den anser det dock troligt att energianvändningen varit lägre än normalt under perioden även i dessa hus.

Mot bakgrund av bl. a. fortsatta problem med oljeförsörjningen uppdrog regeringen den 7 juni 1979 åt energisparkkommittén att, inom en kostnadsram av 6,4 milj. kr., genomföra en andra särskild informationskampanj för att stimulera till ökat energisparande.

Kampanjen syftade till att minska personbilarnas energiförbrukning men omfattade också energianvändningen inom andra områden. Regeringens uppdrag omfattade förutom informationskampanjer även viss rådgivning och frivilliga överenskommelser om energisparåtgärder.

Kommittén har i en rapport den 10 augusti 1979 redovisat vilka överenskommelser som den inom ramen för sitt uppdrag har träffat med företrädare för olika samhällssektorer för att minska energianvändningen. Överenskommelserna avser tiden till den 1 december 1979. Av kommitténs rapport framgår att överenskommelser har träffats med mer än 20 olika organisationer och att ytterligare överenskommelser förs.

Kommittén anser det inte möjligt att nu uppskatta effekterna av dessa överenskommelser. Kommittén framhåller dock att det inom många organisationer finns en stark vilja att verka för att målsättningen med överenskommelserna nås.

I prop. 1978/79: 115 (bil. 1 s. 111) beräknades medelsbehovet för kommitténs verksamhet under budgetåret 1979/80 till 17 milj. kr. Härtill kommer medel för att täcka kostnaderna för den senaste kampanjen. Mot denna bakgrund beräknar jag medelsbehovet för kommitténs verksamhet under innevarande budgetår till $(17+6,4=)23,4$ milj. kr.

I prop. 1978/79: 112 om regionalpolitik lades fram förslag om bl. a. organisationen av den regionalpolitiska forskningen (s. 126, AU 1978/79: 23, rskr 1978/79: 435). I anledning härav bildades den 1 juli 1979 expertgruppen för forskning om regional utveckling (ERU). Kostnaderna för ERU under innevarande budgetår beräknades i nämnda proposition till 2,9 milj. kr. (s. 130).

Med hänvisning till det anförda förordar jag att anslaget tillförs ytterligare $(23,4+2,9=)26,3$ milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 26 300 000 kr.

D. Mineralförsörjning m. m.

Verksamheten vid Sveriges geologiska undersökning (SGU) bedrivs inom fyra program, nämligen Kartering, Information och dokumentation, Prospektering samt „Speciella undersökningar. Medel för verksamheten anvisas över anslagen Sveriges geologiska undersökning: Geologisk kartering samt information och dokumentation, Sveriges geologiska undersökning: Prospektering m. m. och Sveriges geologiska undersökning: Utrustning. Anslagen är reservationsanslag. Under förslagsanslaget Sveriges geologiska undersökning: Uppdragsverksamhet redovisas uppdragsverksamheten vid SGU.

Sveriges geologiska undersökning

SGU har i skrivelse den 17 april 1979 redovisat kostnadsökningar under budgetåret 1978/79 till följd av pris- och löneökningar.

Kostnaderna för höjda löner och traktamenten m. m. till SGU:s personal beräknas av SGU uppgå till sammanlagt 8 949 000 kr., varav dock 4 676 000 kr. avser personal som sysselsätts inom uppdragsverksamhet. SGU hemställer att återstående belopp – 4 273 000 kr. – anvisas till SGU. Härav bör 3 082 000 kr. utgå över anslaget Sveriges geologiska undersökning: Geologisk kartering samt information och dokumentation och 1 191 000 kr. över anslaget Sveriges geologiska undersökning: Prospektering m. m.

Kostnadsökningarna på grund av höjda priser på material beräknas av SGU uppgå till 3 357 000 kr., varav 2 115 000 kr. avser uppdragsverksamhet. Av återstoden – 1 242 000 kr. – bör 671 000 kr. utgå över anslaget Sveriges geologiska undersökning: Geologisk kartering samt information och dokumentation och 571 000 kr. över anslaget Sveriges geologiska undersökning: Prospektering m. m.

Under åttonde huvudtiteln finns uppfört ett förslagsvis betecknat anslag Täckning av merkostnader för löner och pensioner m. m. Vissa av de av SGU angivna kostnadsökningarna är av sådant slag att de bör täckas från detta anslag. Regeringen har den 14 juni 1979 beslutat att över detta anslag anvisa ytterligare 2 414 000 kr. till SGU för budgetåret 1978/79.

[2] **D 1. Sveriges geologiska undersökning: Geologisk kartering samt information och dokumentation.** För detta ändamål har för budgetåret 1979/80 anvisats ett reservationsanslag av 30 517 000 kr. Under anslaget redovisas kostnader och intäkter för programmen Kartering och Information och dokumentation.

Föredraganden

Under detta anslag beräknar jag 299 000 kr. för ökade kostnader på grund av höjda löner och traktamenten m. m. för SGU:s personal.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att till *Sveriges geologiska undersökning: Geologisk kartering samt information och dokumentation* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 299 000 kr.

[3] **D 3. Sveriges geologiska undersökning: Prospektering m. m.** För detta ändamål har för budgetåret 1979/80 anvisats ett reservationsanslag av 15 216 000 kr.

Anslaget avser täcka sådana kostnader för programmen Prospektering och Speciella undersökningar som inte kan finansieras genom uppdragsintäkter.

Föredraganden

Jag beräknar under detta anslag 318 000 kr. för ökade kostnader på grund av höjda löner och traktamenten m. m. för SGU:s personal.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att till *Sveriges geologiska undersökning: Prospektering m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 318 000 kr.

E. Energihushållning

[4] **E 6. Vissa utbildningsåtgärder m. m. i energibesparande syfte.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 5 milj. kr. Av anslaget får 1,8 milj. kr. användas för rådgivningsverksamhet i energifrågor.

Mot bakgrund av att problem hade uppstått avseende oljetillförseln till Sverige i början av år 1979 och kvarstående problem beslutade regeringen den 7 juni 1979 om en rad åtgärder för att dämpa energianvändningen. Därmed skulle risken minska för en allvarlig brist på olja och bensin under den kommande hösten och vintern.

Som ett led i dessa ansträngningar uppdrog regeringen samma dag till statens industriverk att bedriva en intensifierad rådgivningsverksamhet i energihushållningsfrågor. Verksamheten skulle inriktas främst mot de mindre och medelstora företagen och syfta till att stimulera dessa att vidta energisparåtgärder som på kort sikt kunde dämpa energianvändningen inom industrin. Dessa särskilda insatser skulle inledas omgående och avslutas senast den 15 november.

Industriverket har anlitat tolv konsulter med uppgift att bedriva rådgivningsverksamhet delvis motsvarande den som på försök redan bedrivs med energikonsulenter placerade på fyra av utvecklingsfonderna. Konsulterna ger vid besök på företagen kostnadsfri rådgivning om vad företagen

kan göra för att utan stora investeringar spara energi. Rådgivningen är främst inriktad på åtgärder avseende uppvärmning, styr- och reglerutrustning samt ventilation.

Verket räknar med att 500–700 företag skall få del av den särskilda rådgivningsverksamheten till kampanjens avslutande i november 1979.

Regeringen har medgivit att för verksamheten högst 2 milj. kr. förskottsvis får disponeras från fjortonde huvudtitelns anslag Kommittéer m. m. Förevarande anslag bör nu tillföras dessa medel för rådgivningsverksamhet i energifrågor.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Vissa utbildningsåtgärder m. m. i energibesparande syfte* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-11-01

Föredragande: statsrådet Mundebo

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster

---

DRIFTBUDGETEN

UTGIFTER FÖR STATENS KAPITALFONDER

Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster. På fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster, vilken förvaltas av riksgäldskontoret, redovisas förluster som har uppkommit på statens kapitalfonder och överförts till fonden i den ordning regeringen har bestämt i varje särskilt fall.

I statsbudgeten för budgetåret 1979/80 finns uppfört ett anslag av 1 milj. kr. för reglering av uppkommande kapitalmedelsförluster.

Avskrivning mot fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster görs vanligen per den 30 juni varje år.

Kockums AB erhöll år 1978 enligt beslut av riksdagen (prop. 1977/78: 174, NU 1977/78: 76, rskr 1977/78:377) under fonden för låneunderstöd ett lån av 340 milj. kr. I samband med att Svenska Varv AB den 15 juni 1979 övertog Kockums varvsrörelse m. m. övertogs även betalningsansvaret för lånet. I enlighet med riksdagens beslut (prop. 1978/79: 124, NU 1978/79: 47, rskr 1978/79: 356) beslöt regeringen den 31 maj 1979 att efterge lånet i samband med att betalningsskyldigheten övergått till Svenska Varv AB. Under fonden för låneunderstöd uppkommer härigenom ett avskrivningsbehov av 340 milj. kr., som bör täckas med anlåtande av fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster.

Stigtex AB erhöll år 1971 enligt beslut av riksdagen (prop. 1970: 165, SU 1970: 219, rskr 1970: 434) under fonden för låneunderstöd ett lån av 2,7 milj. kr. Enligt beslut av riksdagen får lånet på vissa villkor efterges (prop. 1978/79 bil. 11, NU 1978/79: 21, rskr 1978/79: 167). I samband med att lånet lämnades ut anvisades 810 000 kr. till avskrivning av nya kapitalinvesteringar under fonden för låneunderstöd (prop. 1971: 75 bil. 11, FiU 1971: 32, rskr 1971: 231). Under denna fond uppkommer genom eftergivande av

lånet ett ytterligare avskrivningsbehov av 1 890 000 kr., som bör täckas genom anlåtande av fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 anvisa ett anslag av 341 890 000 kr.

Bilaga 13

Förteckning

över av regeringen hos riksdagen i prop. 1979/80: 25 begärda anslag på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1979/80

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

	<i>IV. Försvarsdepartementet</i>	
H 9	FN-styrkors verksamhet utomlands, <i>reservationsanslag</i>	56 500 000
H 10	Övervakningskontingenten i Korea, <i>reservationsanslag</i>	1 400 000
	<i>VI. Kommunikationsdepartementet</i>	
B 3	Byggande av statliga vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	2 500 000
B 6	Bidrag till drift av enskilda vägar, <i>reservationsanslag</i> att avräknas mot automobilskattemedlen	5 737 000
	<i>IX. Utbildningsdepartementet</i>	
	Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	4 073 000
	Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader, <i>reservationsanslag</i>	3 937 000
B 13	Bidrag till Svenska riksteatern, <i>reservationsanslag</i>	8 392 000
B 14	Bidrag till Operan och Dramatiska teatern, <i>reservationsanslag</i>	15 953 000
B 15	Rikskonsertverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	738 000
	Svenska akademien	866 000
C 29	Bidrag till undervisningsmateriel inom gymnasieskolan m. m., <i>reservationsanslag</i>	30 000 000
D 10	Lokala och individuella linjer och enstaka kurser, <i>reservationsanslag</i>	1 717 000
D 54	Extra resurser för lönekostnader inom högskolan, <i>reservationsanslag</i>	23 000 000
E 1	Sveriges Utbildningsradio aktiebolag	2 853 000

E 14	Sveriges Utbildningsradio aktiebolag: Kompensation för prisutvecklingen, <i>reservationsanslag</i>	10 873 400
	<i>X. Jordbruksdepartementet</i>	
F 9	Statens utsädeskontroll: Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	180 000
	<i>XI. Handelsdepartementet</i>	
B 2	Handelssekreterare, <i>reservationsanslag</i>	1 253 000
	<i>XII. Arbetsmarknadsdepartementet</i>	
C 1	Arbetsarkyddsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	200 000
	<i>XIII. Bostadsdepartementet</i>	
B 11	Vissa energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m., <i>reservationsanslag</i>	84 500 000
	<i>XIV. Industridepartementet</i>	
A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	26 300 000
D 1	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk kartering samt information och dokumentation, <i>reservationsanslag</i>	299 000
D 3	Sveriges geologiska undersökning: Prospektering m. m., <i>reservationsanslag</i>	318 000
E 6	Vissa utbildningsåtgärder m. m. i energibesparande syfte, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
	Summa egentliga statsutgifter	283 589 400

B. Utgifter för statens kapitalfonder**II. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar**

1	Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	341 890 000
	Summa utgifter för statens kapitalfonder	341 890 000
	Summa för driftbudgeten	625 479 400

KAPITALBUDGETEN**Kapitalinvestering****I. Statens affärsverksfonder****C. Statens järnvägar**

2	Anskaffning av ny tågfarja	288 000 000
---	----------------------------	-------------

3	Särskilda investeringar i järnvägsanläggningar i Norrbottens län	275 000 000
D. Luftfartsverket		
1	Flygplatser m. m.	1 600 000
II. Statens allmänna fastighetsfond		
Justitiedepartementet		
1	Polishus m. m.	17 500 000
3	Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården	21 000 000
Utbildningsdepartementet		
13	Radio- och televisionshus	2 300 000
V. Fonden för låneunderstöd		
Socialdepartementet		
Lån till Lewi Pethrus Stiftelse för filantropisk verksamhet		
		1 000 000
Utbildningsdepartementet		
	Lånefonden för riksinternatskoleverksamhet i Sigtuna	5 000 000
IX. Diverse kapitalfonder		
Försvarsdepartementet		
1	Statens datamaskinfond: Försvarets delfond: Anskaffning av datamaskiner	1 810 000
	Summa för kapitalbudgeten	613 210 000

